

Zadarmo

Noviny o živote Bratislavy,
jej mestských častí
a všetkých Bratislavčanov
vydáva NIVEL PLUS, s.r.o.
Vychádzajú dvakrát v mesiaci
v náklade 159 000 kusov.
Registrované na KÚ Bratislava
pod číslom 8/KÚB/248/13-8/98

Bratislavské Noviny

Redakcia:

Gorkého 6, Bratislava 811 01
Telefón a fax 531 00 28
Administrácia
a príjem inzercie tamtiež.
Vytlačil AVI line, s.r.o.
Do poštových schránok
bratislavských domácností
roznáša Surema, s.r.o.

Štvrtok 10. septembra 1998

Pressburger Zeitung ~ Pozsonyi Újság

Ročník I. ~ Číslo 2

Vyžrebovali sme troch výhercov ankety o korze

STARÉ MESTO

V sobotu 29. augusta sa v rámci Nostalgického korza na Hlavnom námestí uskutočnilo vyhodnotenie júnovej ankety Staromestských novín. V nej sme vás vyzvali, aby ste nám napísali, čo sa vám na vynovenom bratislavskom korze páči, čo vám na ňom chýba alebo naopak, čo vám v pešej zóne prekáža.

Z desiatok listov, ktoré sme do redakcie dostali z takmer všetkých bratislavských častí, sme v sobotu na Hlavnom námestí vyžrebovali troch šťastlivcov, ktorí dostanú atraktívne ceny od spoločnosti ETA Slovakia.

Prvú cenu, mikrovlnnú rúru ETA, vyhrala Viera Uhrová z Petržalky. Druhým výhercom, ktorý dostane výkonný vysávač ETA, je Miloslav Dzurík z Petržalky. Treťou odmenenou je Mária Geržová z Dúbravky, ktorá vyhrala rýchlovarnú kanvicu ETA. Výhercom srdečne blahoželáme. (r)

Dvanásťročný chlapec sa predrogoval

PETRŽALKA

Z dvoch chlapcov vo veku 12 a 11 rokov, ktorí si vo výťahu v paneláku na Rovniankovej ulici krátili dlhú chvíľu fajčením heroínu, starší už nie je medzi živými. Keď sa večer vrátil domov a išli spať, 12-ročný chlapec zrazu odpadol. Otec ho v noci priniesol na pohotovosť na Romanovu ulicu, kde chlapcov poskytl prvú pomoc, žiaľ, jeho stav sa im už nepodarilo stabilizovať a štyridsať minút po polnoci chlapec vydýchol naposledy.

Privolaný súdny lekár konštatoval smrť udusením zvratkami, ktoré mohlo byť vyvolané užitím heroínu. Potom už mohlo prísť k slovu len vozidlo pohrebnej služby, ktoré previezlo neobehého chlapca do Ústavu súdneho lekárstva v Nemocnici s poliklinikou na Antolskej ulici, kde vykonal súdnu pitvu. Súdny lekár konštatoval, že smrť nastala zlyhaním životných funkcií mozgu po požití drogy a následnom vdýchnutí zvratkov do dýchacích ciest.

Otec chlapca ešte v tú istú noc priniesol na policajné oddelenie Petržalka - Stred mikroténové vrecúško s hnedým práškom, ktoré mu dal jeho mladší syn. Policajti drogu zaistili a poslali na skúmanie do Kriminologického a expertízneho ústavu Policajného zboru. Smutný prípad preveruje Okresné riaditeľstvo PZ Bratislava 5. (his)

Jedným z priestranstiev, kde mestská časť Staré Mesto umiestnila betónové predvolebné skruže, je aj horná časť Poštovej ulice. Možnosť prezentovať tu svoje volebné programy využili zatiaľ len niektoré kandidujúce politické subjekty.

FOTO - Vladimír Mišauer

„Divoké“ vylepovanie plagátov je zakázané

BRATISLAVA

V súvislosti so zmenou volebného zákona boli bratislavské mestské časti povinné vyriešiť otázku predvolebnej propagácie politických subjektov počas volebnej kampane tak, aby všetky kandidujúce strany a hnutia mali rovnaké podmienky. Nás zaujímalo, ako si s týmto problémom poradili predstavitelia samosprávy v Bratislave.

Mestská časť Staré Mesto schválila všeobecne záväzné nariadenie, ktoré vymedzuje miesta na vylepovanie plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane. Podľa VZN je možné volebné plagáty vylepovať na verejných priestranstvách v Starom Meste len na betónových skružiach, ktoré na tento účel

mestská časť umiestnila na Námestí slobody a na Poštovej ulici. Aby bola zabezpečená rovnosť politických strán, počet skruží sa na oboch miestach zhoduje s počtom kandidujúcich subjektov. Podobným spôsobom, aj keď s určitými obmenami, sa túto otázku rozhodli riešiť aj niektoré iné mestské časti - vyčlenili pre potreby predvolebnej kampane politických subjektov osobitné plochy, panely a podobne. Tak, aby dodržali zákon. Znamená to, že je zakázané divoké vylepovanie plagátov po smetných košoch, stĺpoch verejného osvetlenia, lavičkách, vázach so zeleňou a podobne. To je napokon zakázané po celý rok, pretože je to v rozpore s príslušnými VZN mestských častí o dodržiavaní čistoty. Čo však s

veľkoplošnou reklamou - billboardmi, ktoré sú rozmiestnené po celom meste? Ukázalo sa, že nový volebný zákon poriadne celú situáciu skomplikoval. Zbytočne. Napokon sa totiž predvolebná kampan v uliciach mesta vedie rovnakým spôsobom ako v minulosti. Všetky strany či hnutia síce dostali rovnaký počet betónových skruží, kto však má peniaze, zaplatí si aj billboardy.

A Bratislava je podobne, ako ostatné slovenské mestá a dediny, oblepená usmievanými tvármi politikov. Jedni sľubujú, že budú pokračovať v tom, čo doteraz, iní ponúkajú zmenu. Bratislavský volič vie, komu dá svoj hlas! (pol)

P.S.: *Nezabudnite, parlamentné voľby sú 25. a 26. septembra.*

Stĺpiky na korze prekážajú len vodičom

Ešte pred začiatkom zimného obdobia pribudne v Bratislave niekoľko opravených ciest, ktorých zlý stav zneprijemňuje život nejednému motoristovi. O aké opravy ide, nám porozprával riaditeľ VEPOS Staré Mesto Jozef CEPEK.

- Práve dokončujeme Malinovú ulicu, ktorá má byť hotová do konca roka s investíciou 5 miliónov korún. Pracuje sa aj na ceste v Slávičom údolí, kde sa v týchto dňoch kladie na chodníky zámková dlažba. Tu sme prakticky pred finišom. Do konca tohto roku musíme zabezpečiť aj opravu Čajakovej ulice, kde urobíme nové odpady, položíme nový asfaltový koberec a vymeníme kanalizačné poklapy.

Naš rozhovor

Aké práce bude VEPOS realizovať v súvislosti s končiacim sa vegetačným obdobím verejnej zelene v Starom Meste?

- O niekoľko dní začneme s presvetľovaním stromov a okopávaním kríkov. Čaká nás ešte jedno kosenie trávy a, samozrejme, príprava zelene na zimný vegetačný spánok. Pred zimou musíme vybrať zo zeme dvojročné rastliny - cibuloviny, ktoré až do jari zostanú uložené v špeciálnych pulloch. Tak, aby sme ich mohli budúci rok opäť použiť. Tieto kvety sú momentálne vysadené na viacerých okrasných plochách na nábrež-

nej promenáde, napríklad pri nástupišti propeleru.

Na korze sme si všimli vyvalené železné stĺpiky brániace vjazdu automobilov. Za ich údržbu je zodpovedný práve VEPOS...

- Mestskú časť to každý týždeň stojí 30 až 40 tisíc korún. Pred niekoľkými dňami sme osadili na Bielej ulici dva nízke stĺpiky tak, aby tadiaľ mohol prechádzať koč, ktorý po tejto trase vozí turistov. Na druhý deň po osadení tam tie stĺpiky neboli. Myslím, že mestskí policajti by mali tieto miesta a vôbec vstup do pešej zóny kontrolovať dôslednejšie. Tie stĺpiky totiž prekážajú len vodičom, ktorí tadiaľ jazdia. Zhováral sa Milan Šeršík

Poškodené stĺpiky opravia až neskôr

BRATISLAVA

Na Kamennom námestí sa povalujú rozbité betónové stĺpiky lemujúce chodníky. A to od ukončenia komplexnej rekonštrukcie tohto električkového uzla uplynulo ešte len pár týždňov. Vyvalené betónové zábrany chrániace chodcov a obmedzujúce dopravu sú s najväčšou pravdepodobnosťou dielom nedisciplinovaných a agresívnych vodičov.

Výmena jedného poškodeného stĺpika stojí asi 400 korún. Peniaze na jeho obnovu sa však dajú vymáhať, len ak sa zistí vinník, a to je vo väčšine prípadov nemožné. Podľa vyjadrenia zástupcov investora rekonštrukcie Kamenného námestia, Dopravného podniku Bratislavy, betónové stĺpiky majú životnosť až do 20 rokov. Vyvaliť alebo rozbiť ho nie je až také jednoduché, pretože ide o pomerne ťažké telesá. S najväčšou pravdepodobnosťou je za ich poškodením necitlivé správanie vodičov nákladných automobilov zásobujúcich obchody a prevádzky na námestí. Osobné autá by si so stĺpkami asi ťažko poradili.

Správcom chodníkov a ich výbavy, teda aj betónových stĺpikov, je bratislavský magistrát. Električkovú trať, nástupné ostrovčeky a prístrešky pre cestujúcich zasa spravuje Dopravný podnik. K výmene poškodených stĺpikov dôjde až po odovzdaní všetkých rekonštrukčných prác na Kamennom námestí a príslušných komunikáciách. Napriek tomu, že investorm rekonštrukcie bol Dopravný podnik, správcom tohto územia, vrátane osvetlenia a svetelnej signalizácie, je bratislavský magistrát. (brn)

Divadlo Aréna začína hrať

BRATISLAVA

Novú divadelnú sezónu tento rok začína aj Divadlo Aréna. Na Viedenskej ceste sa tak opäť bude hrať pantomíma. Slávnostný ceremoniál otvorenia divadla bude vo štvrtok 17. septembra o 18.00 od nástupišťa Propeleru na petržalskom brehu Dunaja až do budovy divadla. Účinkovať bude asi 80 mímov a džezmen Jozef „Dodo“ Šošoka.

Po niekoľkých rokoch sa podarilo divadlo obnoviť v pôvodnom štýle a vrátiť tak Bratislave jednu z najzaujímavejších stavieb v meste. V minulosti tu hrávalo množstvo európskych divadelných súborov, niekoľko sezón tu pôsobil aj svetoznámy režisér Max Reinhardt. Veľký podiel na znovuoživení divadla má jeho riaditeľ Milan Sládek. Divadlo Aréna začína hrať (pol)

Pamiatkari budú mesto chrániť aj naďalej

BRATISLAVA

Podľa prieskumov verejnej mienky považujú Bratislavčania za najdôležitejšiu ochranu krásy, neopakovateľnej atmosféry a charakteru Bratislavy. Práve v nepretržitej ochrane kultúrno-historických hodnôt nášho mesta vidia svoju budúcnosť bratislavskí mestskí pamiatkari.

Ich plány do nasledujúcich týždňov a mesiacov sú celkom konkrétne. Ako jednu z priorít si predbavovali pripraviť nový pamiatkový zákon, ktorý zverí výkon ochrany pamiatok výlučne do rúk odborníkov a vytvorí podmienky na pozitívnu motiváciu vlastníkov pamiatok, ale aj pre spoluprácu a spoluzodpovednosť štátu, obcí, tretieho sektora i občanov. Na ochranu pamiatok v Bratislave je nevyhnutné vrátiť samospráve hlavného mesta kompetencie partnera štátnej správy v oblasti ochrany pamiatok.

Mestský ústav ochrany pamiatok pripravuje súbor nariadení o ochrane starej Bratislavy a územiach s osobitným režimom, ktorý by mohol mať formu všeobecne záväzného charakteru, alebo byť súčasťou nového zákona o hlavnom meste. Zámerom pamiatkárov je ešte viac ako doteraz informovať verejnosť o bratislavských pamiatkach, nových nálezhoch a výsledkoch výskumov najmä prostredníctvom výstav a prezentácií v médiách. Pamiatkari chcú tiež pripraviť ojedinelú expozíciu Dejín bratislavského stavebného remesla a Stavebného vývoja nášho mesta.

Aj keď si na niektoré projekty ešte počkáme, už v týchto dňoch informujú o práci ústavu, najnovších výsledkoch v oblasti výskumu, archeológie a ďalších aktivitách na internetovej stránke: www.bratislava.sk/muop. (brn)

Svätá Margita víťazí nad zlom

LAMAČ

V nedeľu 6. septembra boli v Lamači vysvätené nové symboly tejto mestskej časti - erb, pečať, vlajka, štandarda a koruhva. Lamač sa tak vrátil podobne ako ostatné bratislavské mestské časti k historickým symbolom, ktoré reflektujú históriu a tradície obce.

Svoje miesto v staronovom lamačskom erbe má patrónka miestneho kostola svätá Margita, ktorá víťazí nad zlom, prináša mier a hlási sa k viere. Na erbe a pečati obce sa totiž jej obraz nachádzal už v 17. storočí, preto bolo prirodzené, že sa tam vráti. (brn)

Klemensova je už prejazdná

STARÉ MESTO

V uplynulých dňoch bola Klemensova ulica v centrálnej mestskej časti opäť sprejazdnaná. Od marca bola táto a niektoré ulice v okolí uzavreté, pretože sa tu stavala horúcovocná prípojka pre obdenný dom TESCO.

Počas rekonštrukcie boli položené aj nové prípojky pre obytné domy v okolí. Klemensova a niektoré ďalšie ulice dostali nový asfaltový povrch a nové vodorovné dopravné značenie. (stn)

„Vyrastú“ na Laurinskej ulici stromy?

STARÉ MESTO

Už v minulom vydaní sme informovali o obnove povrchu Laurinskej ulice. Prvá časť rekonštrukcie úseku od križovatky s Uršulínskou po križovatku s Nedbalovou má byť ukončená do konca septembra. V rámci nej už bolo na Laurinskej vymenené vodovodné potrubie, opravené boli aj ďalšie inžinierske siete.

V týchto dňoch sa na Laurinskej ulici začína s kladením novej dlažby - chodníky budú vydláždené žulovou dlažbou, ktorá je aj na celom korce, cesta bude vydláždená čadičovými kockami s rozmermi 16 x 16 cm. Ako nám povedal vedúci úseku územného rozvoja Miestneho úradu Staré Mesto Ján Dinka, chodník a cesta budú v jednej rovine, pretože Laurinská ulica je súčasťou tzv. mäkkej pešej zóny, kde je povolený vjazd motorových vozidiel.

Druhá časť obnovy povrchu tejto staromestskej ulice by sa mala začať v priebehu septembra a dokončená bude v novembri. Tu bude potrebná aj rekonštrukcia kanalizácie a rozvodu plynu, čo do určitej miery spomalí tempo rekonštrukčných prác.

Spornou zostáva otázka zelene, ktorá by mala na Laurinskej ulici pribudnúť. Projekt počíta s vysadením 19 stromov - javorov mliečnych v globálnej forme (rovnaký typ stromu, ako bol vysadený na Hlavnom námestí). Stromy by mali byť vysadené v línii obrubníka s tým, že od križovatky s Uršulínskou budú na pravej strane a zhruba od Nedbalovej na ľavej

strane, kde sa nachádza Aeroflot a U anjelov. O zeleni na Laurinskej rozhodla mestská časť Staré Mesto na žiadosť Bratislavčanov, ktorým v centre mesta chýbajú práve stromy, kriky, kvety.

PAMIATKARI

NAMIETAJÚ

Odmietavý postoj k výsadbe stromov na tejto ulici zaujal Mestskú ústav ochrany pamiatok. Metodik MÚOP Alex Tahy k tomu uviedol: „Laurinská ulica je súčasťou špecifického prostredia historického jadra Bratislavy, o ktorého obraze, charaktere a atmosfére rozhoduje predovšetkým jeho historická zástavba. Pôsobenie, neskreslené uplatnenie a nerušené vnímanie historickej zástavby starých miest bolo vždy dominantné a pre akékoľvek úpravy určujúce. Najmä, ak ide o súbor, ktorý je pre svoje výnimočné hodnoty predmetom najprísnejšej pamiatkovej ochrany. Zeleň je v takomto prostredí doplňujúcim komponentom, ktorý je nevyhnutné vždy uvážlivo zosúladať a podriaďovať určujúcim hodnotám a danostiam takéhoto osobitého mestského prostredia. V prípade Laurinskej ulice, ktorá po stáročia patrila k hlavným komunikačným tepnám mesta, má svoj zažitý obraz, charakter a výraz, zakladanie nových stromoradií, ktoré tu nemajú žiadnu tradíciu a dokonca v sieťami prešpikovanom teréne ani dobré podmienky, nepovažujeme za vhodné.“

Ako ďalej A. Tahy zdôraznil, pamiatkari nepodceňujú ani pohľad väčšiny Bratislavčanov, ktorí sú na problematiku mestskej zelene veľmi citliví. Sú však za

to, aby sa nová zeleň zakladala tam, kde sú na to vytvorené urbanistické a ekologické podmienky. Podarilo sa im presadiť rekonštrukciu parčíka v areáli bývalej františkánskej záhrady na Uršulínskej ulici, na základe ich podnetu mestská časť Staré Mesto minulý rok obnovila niekdajšie stromoradie na Námestí SNP. V tomto stromoradií navrhujú pokračovať tak, aby takmer súvisle obopínalo historické jadro v línii niekdajších hradieb - výsadbou stromov pozdĺž Gorkého ulice. Presadzujú aj myšlienku rekonštrukcie zničeného historického parčíka v priestore Komenského námestia za budovou SND namiesto dnešného parkoviska.

Pamiatkari vypracovaná koncepcia obnovy bývalej Promenády (dnes Hviezdoslavovo námestie) počíta s rekonštrukciou zelene až po vyústenie trasy bratislavského kora. Na území historického jadra tiež vytypovali viacero dvorov a nádvorí, ktoré sú vhodné na rekonštrukciu zničených historických záhrad, prípadne založenie novej vnútroblokovej zelene.

„Obraz Laurinskej znehodnocujú dve vyslovene negatívne pôsobiace novostavby z čias predchádzajúceho režimu. Jednu z nich (vďaka uskočeniu jej fasády voči pôvodnej uličnej čiare) odporúčame sčasti zloniť kríkovou i vzrastlou zeleňou, osádzanou však iba do kontajnerov tak, aby bolo možné tento urbanisticko-architektonický defekt riešiť architektonickým spôsobom. Stromy vysadené do terénu by realizáciu tohto zámeru v budúcnosti neumožnili,“ uzatvára A. Tahy. (pol)

Obnova prvej časti Laurinskej by mala byť ukončená koncom septembra.

FOTO - Vladimír Mišauer

Väčšina Bratislavčanov chce ísť voliť

S blížiacimi sa parlamentnými voľbami sa v médiách čoraz nástojčivejšie objavuje výzva, aby oprávnení voliči využili svoje právo a išli voliť. Nás tentoraz v uliciach mesta zaujímalo, či pôjdu voliť aj Bratislavčania.

MICHAL K., podnikateľ z Dúbravky: Samozrejme, že voliť pôjdem. Bol som doteraz voliť vždy a nevidím dôvod, prečo by som nešiel práve teraz. Tieto voľby sú totiž veľmi dôležité. To by si mal uvedomiť každý, kto v tejto krajine chce žiť. Verím, že voliť pôjde čo najviac ľudí.

ELIŠKA P., študentka z Petržalky: Pôjdem voliť po prvý raz v živote. Nikdy som si nemyslela, že voľby sú také dôle-

Čo hovorí ulica

žitá vec. Vzhľadom na to, čo sa na Slovensku deje som si však uvedomila, že voliť treba ísť. Inak by som si to asi vyčítala. Voliť určite pôjdem.

EUBO M., technik zo Starého Mesta: Voliť pôjdem. V minulých voľbách som síce voliť nebol, ale teraz určite pôjdem. Nepáči sa mi totiž to, kam sa Slovensko dostalo za posledné roky, preto voliť pôjdem. Aj celá moja rodina pôjde voliť, pôjde žena, syn aj môj otec.

RICHARD R., študent z Ružinova: Jasnačka. Voliť som ešte nebol, takže

pôjdem voliť po prvý raz. A veľmi dobre viem, koho budem voliť. To vám však hovorím nebude. To je moja vec. V každom prípade však chcem zmenu.

ANNA K., dôchodkyňa z Nového Mesta: Určite pôjdem voliť. Každý by mal voliť a ja budem voliť len tých svojich.

ELENA M., nezamestnaná z Petržalky: Ešte uvidím. Nie som totiž rozhodnutá, koho mám voliť. Takže ešte neviem, ale asi sa rozhodnem. Voliť by mal ísť podľa mňa každý, kto v tom má jasno. Tých, čo som volila minule však už v žiadnom prípade voliť nebudem. (pol)

Volebné zásady musí poznať každý volič

BRATISLAVA

V súvislosti s nadchádzajúcimi parlamentnými voľbami si dovoľujeme všetkým oprávneným voličom pripomenúť niektoré volebné zásady, ktoré vyplývajú z volebného zákona.

PRED VOĽBAMI

Do voľieb môže každý volič nahliadnúť do stáleho zoznamu voličov, ktorý je prístupný na miestnych úradoch jednotlivých mestskej časti. Tam si volič môže overiť, či je v zozname zapísaný a či údaje o jeho osobe sú pravdivé. V prípade, že to tak nie je, môže požadovať doplnenie či opravu týchto údajov. Ak mestská časť neodstráni chyby alebo nedostatky o osobe voliča, môže sa obrátiť na príslušný okresný súd.

Voličovi, ktorý nebude môcť voliť vo volebnom okrsku, v ktorom je zapísaný do zoznamu, vydá mestská časť po vyhlásení voľieb na jeho žiadosť voličský preukaz, ktorý ho oprávňuje na zápis do zoznamu v inom volebnom okrsku.

Volič je povinný po príchode do volebnej miestnosti preukázať svoju totožnosť predložením preukazu totožnosti a voličského preukazu, ak mu bol na jeho vyžiadanie vydaný.

DEŇ VOĽIEB

Vo volebnej miestnosti dostane volič hlasovacie lístky a prázdnu obálku označenú odtlačkom pečiatky obce a podpísanú predsedom a ďalšími členmi okrskovej volebnej komisie.

Každý volič sa musí pred hlasovaním odobrať do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. Voličovi, ktorý sa neodoberal do tohto priestoru, okrsková volebná komisia hlasovanie neumožní. V priestore určenom na úpravu hlasovacích lístkov vloží volič do obálky jeden hlasovací lístok.

Na hlasovacom lístku, ktorý vloží volič do obálky, môže zakrúžkovaním poradového čísla vyznačiť najviac štyroch kandidátov, ktorým dáva prednosť.

Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú chybu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby zaňho upravil hlasovací lístok podľa jeho pokynov a vložil do obálky. Členovia okrskovej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky.

Za voliča, ktorý nemôže pre telesnú chybu sám vložiť obálku do volebnej schránky, môže ju na jeho požiadanie a v jeho prítomnosti vložiť iný volič, ale nie člen volebnej komisie. Volič, ktorý sa nemôže dostaviť do volebnej miestnosti, má právo požiadať okrskovú volebnú komisiu o vykonanie hlasovania do prenosnej volebnej schránky. (brn)

Miestny úrad Staré Mesto prijme

do zamestnania s nástupom od 1. októbra 1998 pracovníčku na oddelenie miestnych daní a poplatkov (správa dane z nehnuteľností).
Požiadavky: ukončené vysokoškolské alebo stredoškolské vzdelanie ekonomického, prípadne stavebného zamerania. Prax vítaná.
Informácie: telefonicky na čísle 3846-266 alebo osobne na MÚ Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, číslo dverí 108.

Mestská časť Rusovce oslávila 790 rokov

RUSOVCE

Mestská časť Rusovce oslávila v týchto dňoch 790. výročie prvej zmienky. Osídlenie Rusoviec je potvrdené už nálezmi zo staršej doby bronzovej, pri archeologickom výskume však boli objavené nálezy, podľa ktorých bolo toto územie obývané už v praveku. V rímskej dobe sa Rusovce zapísali do histórie Gerulatou a zohrávali úlohu centra zadunajských obcí.

Ako pri príležitosti uviedla starostka Rusoviec Eva Papánková, v Rusovciach bol vždy pokoj a mier, a to aj napriek tomu, že v obci žili Nemci, Maďari a Slovania. „Nepamätáme si, že by medzi príslušníkmi týchto národností boli nejaké sváry, navzájom sa tolerujú aj v súčasnosti,“ povedala starostka E. Papánková. Rusovce sú ukázkou dobrého spolužitia, tvrdia sami Rusovčania. V tejto súvislosti sa viackrát objavili úvahy o osamostatnení sa štyroch zadunajských mestských častí. To Rusovčania odmietajú s tým, že ich obec patrí do Bratislavy. (brn)

Živý koncert na Hlavnom námestí

BRATISLAVA

Na Hlavnom námestí bude v stredu 23. septembra o 16.30 záverečný koncert kampane Rock volieb '98. Na koncerte vystúpia BUTY, VIDIEK, Paľo Hammel a HEX, Žena z lesoparku a S.V.S. Vstup je voľný.

Týmto koncertom vyvrcholí kampaň Nadácie pre občiansku spoločnosť, v ktorej rámci v septembri navštívili putovalný autobus s nápisom Rock volieb '98 až 22 slovenských miest. Cieľom kampane je motivovať prvovoličov - mladých ľudí vo veku 18 až 21 rokov na účasť v nadchádzajúcich parlamentných voľbách. Kampaň Rock volieb '98 nepodporuje žiadnu politickú stranu, hnutie alebo kandidáta. Chce len mladým ľuďom vysvetliť, prečo majú voliť, ako využiť svoje volebné právo a oboznámiť ich s volebným procesom vyplývajúcim z nového volebného zákona. (brn)

Pribudnú dve trolejbusové linky MHD

BRATISLAVA

Od 11. septembra začínajú po Bratislave premávať dve nové trolejbusové linky MHD. Ide o linky číslo 206 a 207, ktoré budú premávať od Autobusovej stanice Mlynské Nivy až na Kramáre k Národnému onkologickému ústavu a k Slovenskému ústavu srdcových chorôb.

Nové trolejové vedenie dlhé vyše 1200 metrov, ktoré vedie až na Vlársku a Klenovú ulicu sa napojí na už existujúcu trolejovú sieť mesta. Projekt financovala mestská časť Nové Mesto a oba zdravotnícke ústavy. Trolejbusová doprava by v tejto časti Bratislavy mala aspoň čiastočne prispieť k ozdraveniu ovzdušia a zachovaniu zelene. Okrem toho zníži prevádzkové náklady MHD. (brn)

Ako vždy, zas jedna vydarená akcia na korze

V poslednú augustovú sobotu patrilo historické jadro Starého Mesta ďalšej z akcií tohtoročného Kultúrneho leta. Nostalgické korzo - tak znel oficiálny názov vydareného popoludnia. Už si akosi začíname zvykať, že bratislavské korzo sa zaplňa nielen vo sviatočné, ale i v bežné pracovné dni. No v sobotu sa v uliciach vynovenej pešej zóny prechádzalo, motalo a postávalo toľko ľudí, že sa miestami nedalo prechádzať.

Pred Národným divadlom na Hviezdoslavovom námestí pútal pozornosť zvedavcov niekoľko vyleštených veteránov. Bolo zaujímavé počúvať priaznivcov starých áut, ktorí presným a odborným pomenovaním technických lahôdok toho ktorého modelu, nedávali, nám laikom, najmenšiu šancu porozumieť ich často vášnivým zainteresovaným debatám. Pravdou je, že nie všetkým sa tieto staré mašinky páčili, no na Sedlárskej ulici pred Irish pubom sa pri historickom kabriolette pristavil takmer každý. Obdiv a sympatie vzbudzoval najmä u mladých párov, čo je zrejme pochopiteľné a čo najvyššiu úroveň vyjadřila atraktívna blondínka v objatí svojho priateľa: „Mať tu tak more a toto auto, čo viac by nám chýbalo.“

Na svoje si v to sobotné popoludnie, ktorému prišlo i počasie a ostalo ušetrené od dažďa, prišli aj ostatní. Na Michalskej, Ventúrskej ulici a na Hlavnom námestí sa ozývali muzikálové melódie, evergreeny, staré svetové i slovenské hity, melódie v rytme tanga, polky, valčíka. O dobrú náladu sa staral C. a K. dychový komorný orchester, Bratislava Hot Serenaders, Požož sentimental, Peter Uličný a jeho hostia, Karol Solenský, Rozmarná kapela, Lije, ale aj Milan Sládek so svojou pantomímou a Fedor Frešo s nostalgickou diskotékou.

Pódium na Hlavnom námestí od šiestej patrilo mestskej časti Staré Mesto, Staromestským novinám a vyhodnoteniu ankety o bratislavskom korze. Pripomienkam, námetom a nápadom, ktoré sa v listoch objavili, pozorne načúvalo zvedavé publikum. Hlavný architekt Starého Mesta Andrej Petrek hovoril aj o najbližších, ale i budúcich plánoch mestskej časti, ktoré by mali skvalitniť a spríjemniť pobyt v centre mesta nielen Staromešťanom, ale aj ostatným Bratislavčanom a turistom.

Na všetkých, ktorí v to sobotné popoludnie boli na korze, už čakali ďalšie vystúpenia, ďalšie piesne a ďalší umelci. Nálada bola uvoľnená a príjemná, až by sa chcelo povedať: ako vždy, zas jedna vydarená akcia na bratislavskom korze. (mer)

FOTO - Vladimír Mišauer

Dúbravčania chystajú hody, vítaní sú všetci

DÚBRAVKA

Dvadsať september je pre Dúbravčanov zvlášť výnimočný: pripomínajú si pamiatku mučeníkov sv. Kozmu a Damiána a súčasne výročie vysvätenia dúbravského kostola, ktorého sú svätci patrónmi. Ako nás informovali pracovníci Domu kultúry (DK) Dúbravka, tohtoročné Dúbravské hody budú trvať tri dni - od 18. do 20. septembra. Mali by sa niesť nielen v znamení sviatku veľkej občianskej rodiny a oživovania tradícií, ale mali by byť predovšetkým prezentáciou nového čítania, typického pre „súčasníka formovaného prostredím sídliska“.

Miestny úrad v spolupráci s domom kultúry pripravil pestrú škálu podujatí, kde by si každý mal nájsť „to svoje“. Napríklad v sobotu 19. septembra o 8.00 bude pred DK celobratislavská súťaž požiarnych družstiev a výstava požiarnej techniky, popoludní o 15.30 sa na tom istom mieste predstavia bratislavské mažoretky, spevácko-hudobný súbor TENSING či súbor mexických tancov MAGISTERIAL DFS KLNKA. V rámci projektu kultúrneho partnerstva bude o niečo neskôr podujatie s názvom Stretnutie štyroch miest - bratislavskej Dúbravky, viedenského Döblingu, Šopronu a Grazu. O šiestej vystúpi v spoločenskej sále DK Rasťo Piško s politickou satirou a Jana Hubinská s hosťami Ladislavom Chudíkom a Andym Hrycom. Na nedeľu je pripravený Deň otvorených dverí Dobrovoľného verejného požiarného zboru (požiarna zbrojnica na Žatevej), ďalej výstavy Krása paličkovanej čipky, Vyčarené zo šúpolia a Kresané do dreva (Kultúrne centrum Fontána) a popoludní hodový beh (športový areál SPŠE), hry a súťaže pre deti s jazdou na poníkoch (Klub detí a mládeže, K. Adlera) a futbalový zápas spojený s guláš party a pivom pod názvom Poslanci verzus starí páni (štadión BAZ). Samozrejme, nemôže chýbať ani riadna hodová veselica (sobota večer), množstvo stánkov s občerstvením za prijateľné ceny, kolotoče a koncerty na voľných priestranstvách. Účasť prisľúbili aj predstavitelia spriatených miest a mestských častí. (pan)

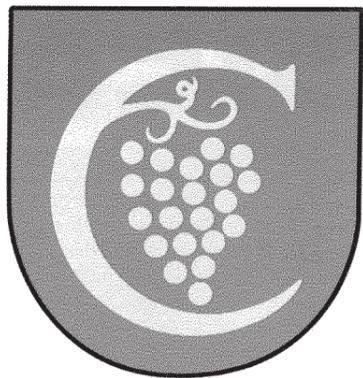
Svätovincenské hody budú koncom mesiaca

RUŽINOV

V mestskej časti Ružinov budú tohtoročné hody koncom septembra. Tradičné Svätovincenské hody sa uskutočnia v posledný septembrový víkend, keď je v Ružinove pripravený zaujímavý program.

Začína sa v sobotu 26. septembra o 19. hodine na Papánkovom námestí, kde vystúpi folklórny súbor z Očovej. Po ňom bude nasledovať ľudová zábava. V nedeľu 27. septembra bude na Papánkovom námestí o 10. hodine slávnostná svätá omša, popoludní od 15. h je pripravený na tom istom mieste ďalší program. Vystúpiť by mala skupina Senzus, viaceré folklórne súbory, prísť by mal aj populárny rozprávač Ander z Košíc. (vn)

Karlova Ves - to je aj sídlisko Dlhé Diely

Rozloha: 11,0 km²

Počet obyvateľov: 31 081

Hustota obyvateľstva na 1 km²: 2826

Prvá písomná zmienka: rok 1786

Veľmi dobrá geografická poloha dnešnej Karlovej Vsi už v staršej dobe kamennej pútala pozornosť lovcov a zberačov, ktorí vyhľadávali predovšetkým južne orientované dunajské terasy Starého gruntu a dnešných Dlhých Dielov.

V rokoch 1925-30 bol v karloveských viniciach objavovaný a nájdený poklad 114 strieborných mincí z rokov 1378 až 1419 a v roku 1956 na Machnáči ďalších 84 strieborných mincí zo 17. storočia.

Názov Karlova Ves má pravdepodobne dosť málo spoločného s menom uhorského kráľa Karola I. nazývaným tiež Karol Róbert, ktorý potvrdil právo užívať synovi richtára osady Vydrica - istému Jakubovi majetok novozaľoženej osady.

Uhorský a poľský kráľ Ľudovít I. (prezývaný Veľký) pokračoval v duchu odkazu svojho otca a vtedajšej Vydrici (a dnešnej Karlovej Vsi) udelil roku 1360 mestské výsady, o. i. aj práva, slobody a výsady, ktoré mali mešťania a ich hostia.

Návrh dnešného erb Karlovej Vsi a jeho schválenie musel prejsť takmer pôrodnými bolesťami, hoci sa na jeho vytváraní (aj v minulosti, aj nedávno) podieľalo niekoľko renomovaných umelcov.

V Karlovke je zaznamenaný výskyt až 50 druhov rýb. Z plazov sa tu najčastejšie vyskytujú užovky a jašterice. Žijú a hniezdia takmer všetky druhy vtákov, ktoré sú známe na Slovensku - okrem vysokohorských druhov. Žijú tu aj také zvieratá ako bobor, kuna, lasica, líška, veverička, zajac či dva druhy netopierov.

Pieskoviská boli všetky opravené

Aj keď to možno bude znieť v súčasnosti už takmer neuveriteľne, mestská časť Karlova Ves poskytla zo svojho rozpočtu nemalé čiastky pre školy a základné školy nachádzajúce sa na jej teritóriu.

Napríklad Školskej správe Bratislava IV mestská časť zaplatila 300 tisíc na projekt na výstavbu novej školy na Dlhých Dieloch a všetkým základným školám postupne vyčlenili po 50 tisíc korún. Na základe štúdie na obnovu a revitalizáciu detských ihrísk poslanci miestneho zastupiteľstva schválili a určili etapy ich obnovy. Na všetkých pieskoviskách bol postupne vymenený piesok, ktorý bol často znehodnotený psami. Boli opravené šmykľavky, prevažovačky a lavičky, ako aj ochranné oplotenia okolo asfaltových plôch určených na športovanie. (pan)

Starosta Karlovej Vsi má byť na čo hrdý

Karlova Ves dominuje na mape Bratislavy a v povedomí Bratislavčanov ako veľmi dynamicky sa rozvíjajúca mestská časť - najmä vďaka sídlisku Dlhé Diely. O tom, či sa táto mestská časť naozaj rozvíja tak, ako by sa mala a či sa samospráve darí plniť predvolebné sľuby dané Karlovešťanom, sme sa porozprávali s jej starostom Bystríkom HOLLÝM.

Prehodnotil som plnenie svojho volebného programu a zisťujem, že mám byť na čo hrdý - aj keď nie všetko ide tak ľahko, ako som si predstavoval... Ľudí asi najviac zaujíma prevod bytov do osobného vlastníctva. Karlova Ves vlastnila 51 bytových domov, kde bolo viac ako tritisíc bytov. K dnešnému dňu už bolo prevedených do vlastníctva nájomníkov 35 objektov, čo je 68 percent z celkového počtu. Mnohým občanom sa previedli byty napriek tomu, že si ani nepodali žiadosť... Obyvatelia ďalších ôsmich objektov boli oslovení, takže v krátkom čase - ak, samozrejme, oslovení nájomníci zareagujú a budú ochotní s nami komunikovať - bude prevedených do OV spolu až 84 percent bytov, čo nie je málo. Bohužiaľ, ako všade, aj v tomto sú problémy. Sú tu napríklad tri objekty,

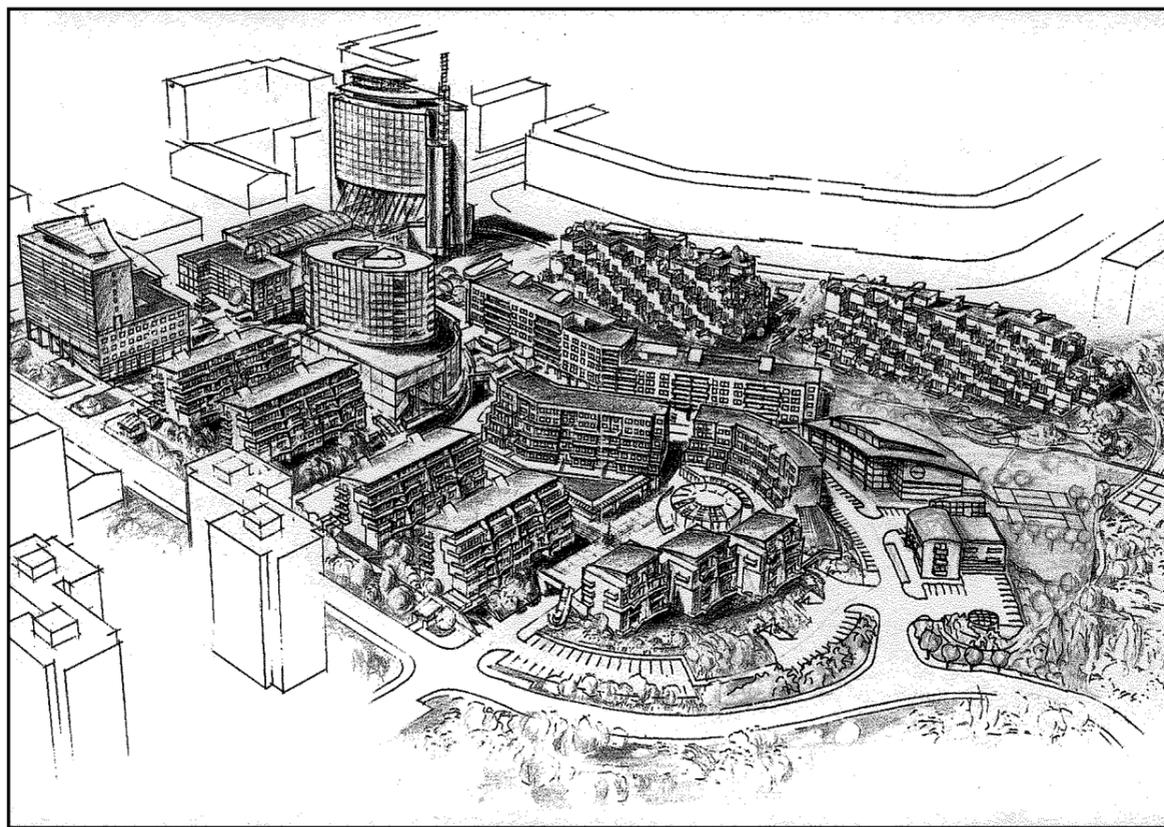
ktoré nemajú listy vlastníctva, ale nám sa podarilo získať doklady, že ide o vlastníctvo Karlovej Vsi. Musíme teraz čakať pre technické zdržanie asi do konca septembra), kým nebudú zakreslené plány na Ústave geodézie a kartografie, a tiež na vystavenie listov vlastníctva.

Pustili ste sa aj do iných - dalo by sa povedať odvážnych projektov. O čom môžete povedať, že sa vám teda podarilo splniť z volebného programu?

- Keď som nastúpil do funkcie starostu Karlovej Vsi, tak som sa zahľad na ma-

pu. Boli tam štyri biele miesta - a ja som si dal predsavzatie, že tie biele miesta na mape Karlovky biele nebudú. Vtedy som však netušil, že dať na mapu Karlovky namiesto bielych miest niečo iné bude také ťažké. Napríklad sme sa pustili do výstavby polyfunkčného námestia na Dlhých Dieloch. Hneď na začiatku sme však narazili na obrovský problém: nevyrovnané nároky na pozemok. Podarilo sa nám to zvládnuť a stavba sa úspešne realizuje. Ďalším bielym miestom na mape bola oblasť dlhodobo neefektívneho karloveského záhradníctva. Tak sme sa tam rozhodli vybudovať námestie s obchodmi, fitnes, reštauráciami, bytmi a podzemnými garážami. Ešte spomeniem tretiu veľkú stavbu - objekty na Dlhých Dieloch medzi ulicami Karloveská - Jána Stanislava - Nad Lúčkami. Mohol by som, samozrejme, pokračovať, ale asi by tých informácií bolo veľa aj pre vaše noviny. Projekty sú pripravené. Na niektorých stavbách sa už s prácami začalo, inde odznie štartovací signál v najbližších dňoch. Verím, že po realizácii týchto plánov sa bude Karlova Ves právom nazývať krásavicou nad Dunajom.

Zhovárал sa Václav Pankovčín

Na sídlisku Dlhé Diely sa už začalo s výstavbou Nového bratislavského centra

Pravdepodobne pýchou mesta sa v dohľadnom čase - po dobudovaní - stane polyfunkčné námestie na Dlhých Dieloch, ktoré pre svoju mnohoúčelovosť dostalo názov Nové bratislavské centrum (NBC). Ako uviedol starosta Karlovej Vsi Bystrík Hollý, na ploche vyše 70 tisíc m² sa počíta s výstavbou viac ako 600 nadštandardných bytov.

Ďalej tu bude množstvo obchodov a priestorov so službami, butiky, obchodné galérie, administratívne a kongresové priestory, reštaurácie, kaviarne, bary, umelecké galérie, kino, divadlo, športové centrum s plavárňou, telocvičňou, saunou, fitnes a pod. Nezabudlo sa ani

na park, oddychové zóny a parkovacie plochy. Len v podzemných garážach bude k dispozícii 1100 parkovacích miest a na otvorených parkoviskách takmer 300 miest. Jedenásť objektov je určených na výstavbu luxusných bytov so službami, podzemným parkovaním, fitnes centrami, obchodmi, reštauráciami či kaviarňami priamo v dome.

Výstavba Nového bratislavského centra je poslednou etapou výstavby Dlhých Dielov. Podľa architekta Petra Štetinu, pracovníka miestneho úradu „časť obytného súboru, vrátane časti občianskej vybavenosti na Dlhých Dieloch bola už postavená, NBC pre nedostatok financií a zmenených vlastníckych vzťahov rea-

lizované nebolo. Toto územie bolo sčasti využívané ako zariadenie staveniska, bolo zdevastované navážaním zeminy a stavebnej suty a bolo esteticky a hygienicky škodlivé”.

Do správy mestskej časti toto územie previedli v roku 1992, boli majetkovo vyrovnané pozemky a vypracovaná projektová dokumentácia. V týchto dňoch sa už preberá 1. etapy výstavby, ktorá zahŕňa budovanie technickej vybavenosti - komunikácií, chodníkov, inžinierskych sietí. Začalo sa tiež s výstavbou prvého polyfunkčného objektu s bytmi. Na budúci rok sa začne stavať ďalších šesť objektov polyfunkčných domov. (vp)

Stále zápasia s bezpečnosťou chodcov

Karlova Ves, respektíve Dlhé Diely, sú vnímané ako sídliská, ktoré sú pomerne ďaleko od centra. Peší turista alebo obyvateľ inej mestskej časti, ktorý nemá auto, sem asi často nezavíta. Navyše je tu cestná komunikácia, na ktorej stále dochádza ku kolíziám medzi chodcami a dopravnými prostriedkami.

Podľa starostu B. Hollého je to vážny problém, ale s cieľom zvýšiť bezpečnosť chodcov na rizikových priechodoch pravidelne robili dopravné značenia, rozmiestňovali dopravné značky a spomaľujúce retardéry. Údržba ciest a chodníkov bola zabezpečovaná naozaj pravidelne. Tým, že na Dlhých Dieloch pribudlo viac ako 15 tisíc obyvateľov, zvýšil sa aj počet áut a chodcov najmä na Kuklovskej, ktorá je jedinou prístupovou cestou zo severnej strany. Veľkým nebezpečenstvom pre chodcov napríklad bolo to, že v hornom úseku Kuklovskej nebol chodník. MČ musela vybudovať 350 metrov chodníka, čo ju stálo asi 900 tisíc korún.

Čo sa týka dopravy - snažíme sa robiť všetko pre to, aby bol prístup do Karlovej Vsi a na Dlhé Diely čo najjednoduchší. „Ešte v decembri 1995 som uzavrel zmluvu s Dopravným podnikom Bratislavy, vďaka čomu bola zriadená linka č. 352 na trase Dlhé Diely - Nový most - Rázusovo nábrežie,” uviedol starosta. „Fungovala však len v roku 1996, v ďalších rokoch sa pre technické príčiny DPB nepodarilo zmluvu obnoviť, hoci sme za linku na účet DPB platili podľa zmluvy.” (vp)

Zelené sídlisko bude mať ešte viac zelene

Dlhé Diely boli ešte v roku 1996 oficiálne staveniskom, nie majetkom mestskej časti Karlova Ves. Informovali nás o tom zamestnanci miestneho úradu. Podľa ich slov „do toho času nemal miestny úrad nijaký právny vzťah k tejto sídliskovej časti, ktorý by ho oprávňoval priamo zasahovať do tvorby a údržby verejnej zelene”.

Ako uviedol v rozhovore pre naše noviny starosta Karlovej Vsi Bystrík Hollý, aj napriek tejto skutočnosti zabezpečil miestny úrad výsadbu 700 stromov. Od Štátneho fondu životného prostredia získal finančnú dotáciu na výsadbu ďalších 100 vzrastlých stromov. Pravdepodobne aj zásluhou častého kosenia trávnatých plôch v Karlovej Vsi podľa lekárov ubudli v tomto regióne alergické záchvaty detí. (pan)

Viac na internete

Podrobnejšie informácie o živote bratislavskej mestskej časti Karlova Ves nájdete na internetovej adrese: <http://www.netlab.sk/~mukves>.

Dozviete sa o práci tamojšej samosprávy, aktivitách starostu a poslancov miestneho zastupiteľstva. (brn)

Petíciu podpísalo už 10 000 ľudí

STARÉ MESTO

Koncom augusta prekročil počet podpisov na petícii podporujúcej snahu Nadácie Horský park o trvalé zachovanie horárne pre najširšiu verejnosť číslo 10 000.

Nadácia vidí záruku tohto zachovania v prevode horárne do majetku nadácie. Do kúpno predajnej zmluvy navrhuje zakotviť podmienky spätného prevodu horárne do majetku mesta za rovnakých - symbolických - podmienok, a to vo viacerých prípadoch (napr. v prípade zániku nadácie, v prípade zamýšľaného odpredaja horárne inému subjektu či v prípade nedodržania verejnospešného charakteru činnosti nadácie). Za uplynulé roky vložila nadácia do zveľadenia objektu, jeho prevádzky a programov asi 17 000 dobrovoľníckych hodín a asi 7 miliónov sponzorských korún.

V máji, keď zástupcovia petičného výboru a nadácie slávnostne odovzdali predstaviteľom mesta prvých osemtisíc podpisov, zaznela z úst jedného z prítomných poslancov námitka, že nadácia zneužila petíciu a sama chce horárne sprivatizovať. Zákon však nadácii predpisuje verejnospešnosť a neziskovosť, takže nemôže byť privatizérom. Všetky tieto informácie sú odvtedy zverejnené formou plagátov aj v horárni. Nikto z občanov, ktorí petíciu podpísali, neprišiel svoj podpis zrušiť. Naopak, pribudlo ďalších dvetisíc podpisov. Mestské zastupiteľstvo má o prevode horárne rokovať 17. septembra. (ŠS)

V horárni budú od októbra opäť blišie trhy

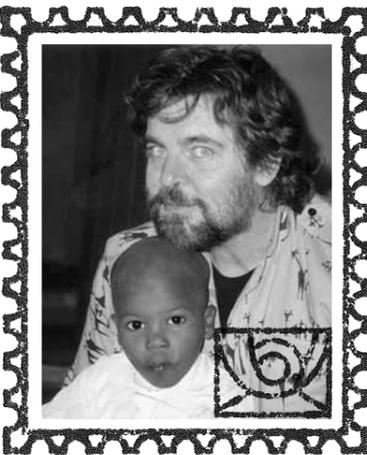
STRÉ MESTO

Jeseň privíta Horárne Horský park tak tradičnými, ako aj novými programami Nadácie Horský park. Spomedzi tradičných spomeňme obľúbené Susedské blišie trhy v záhrade horárne (vždy v prvú sobotu v mesiaci - najbližšia bude 3. októbra - začiatok o 10. hodine).

Brigády sa uskutočnia 26. septembra a 24. októbra. Vždy v nedeľu od 16.30 znie pod stromami terasy horárne hudba, strieda sa džez (13. septembra) a country. Vstup je voľný. V septembri sa rozbehne aj prevádzka Lesnej školy - edukačného a klubového strediska nadácie v drevenom objekte niekdajšieho Feikeho hostinca oproti horárni. Nadácia chystá aj niekoľko prevkvení, o ktorých vás budeme včas informovať. (kamp)

Honorár za poctivosť sú len dva doláre

Bratislavčan na cestách

Kufre flegmatikov idú vždy z lietadla prvé a donekonečna krúžia po gumenom páse. Kufre nedočkavcov idú vždy posledné, alebo nejdú vôbec. Každú chvíľu vypadne spoza gumenej plenty kufor, ktorý patrí flegmatikovi. Nedočkavci sa k nemu vrhnú, ale nie je to ten ich, a tak kufor krúži, vracia sa v nových a nových polohách ako manekýna a vzbudzuje falošné nádeje. Ináč teraz, keď už všetci máme veľké tučné tmavomodré kufre značky Samsonite, tak ich rozoznávame iba podľa škrabancov, ale zakaždým pribudnú nové a tak pre istotu každý obzerá všetky.

Minule som jeden zodvihol a obzrel asi šesťdesiatkrát, vážil tonu. Možno majú letecké spoločnosti psychológa, ktorý vymyslel ten strašne ťažký nikomu nepatriaci kufor. Všetci ho dvíhajú, obzerajú, aj tí, čo mali iba malú červenú taštičku, lebo vo vzduchu sa môže stať čokoľvek. Hoci z taštičky kufor. Najstrašnejšie je, keď sa po páse plazí iba menovka. To si ľudia zakrývajú oči, nikto sa neodváža prijať telegram o úmrtí batožiny. Dôvody na združenie sú rôzne, nemusí to byť vždy strata. Mój priateľ takto čakal v jednej karibskej krajine hodinu a potom kufor prišiel, ale bez štangle maďarskej salámy, ktorú si viezol ako puto s domovom. Colníci mu oznámili, že salámu zhabali a bude úradne spálená. Vyhlásil, že chce byť pri tom. Že má na to právo.

„Hoho! Ale zhabané salámy sa spaľujú až zajtra o desiate!“ povedali mu colníci víťazoslávne.

Mój priateľ povedal: „Nič to, ja prídem zajtra znova na letisko, aby som bol pri tom.“

Na druhý deň naozaj prišiel, už o deviatej. „Neskoro, my sme ju už spálili,“ povedali colníci. „V našej krajine sú ľudia usilovní, pracujú už od skorého rána,“ povedal veliteľ colníkov a vycmukol si spomedzi zubov kúsok maďarskej salámy.

Do čerta s kufriami...

MALÝ VEĽKÝ HEREC

Plával som hlboko do mora. Vždy je umenie odhadnúť ten bod, odkiaľ sa ešte dokážeme vrátiť. Dôležité je na to nemyslieť. Tak som myslel na niečo veselšie, že mi zatiaľ môžu šlohnúť veci, ktoré mám voľne položené na ležadle pod stromom, a široko-d'aleko nikto. Zdalo sa mi, že cez slaná vodu v očiach vidím dvojicu, muža s deckom, ako idú okolo môjho stromu, uvažoval som, ako môžu ľudia veriť, že

Malý veľký herec Michael.

FOTO - autor

Na žabie stehienka do Hradnej vinárne

Od návštevy novej reštaurácie v areáli Bratislavského hradu sme čakali rovnako ohromujúci pocit, ako pri pohľade na jej suseda majestátne sa vypínajúceho nad Dunajom. Nestalo sa. Napriek tomu nemožno znovuo tvorenej Hradnej vinárni uprieť osobitý ráz. Trochu prázdnomu interiéru dominujú dva veľké sklenené lustre, z ktorých každý stál podľa neoverených informácií jeden milión korún. Príbznosť priestoru s historickou budovou hradu zdôrazňujú kamenné stĺpy. Klenbové steny sú zdobené dobovými obrazmi, no prítomnosť súčasnosti jasne vyjadruje modernejší nábytok. Napriek tomu budí reštaurácia dojem honosnejšieho zariadenia.

Prestieranie na stole nemá nedostatky, živé kvety, poháre na minerálku a víno. Trošku sme boli sklamaní, keď nám čašník po prinesení objednaných nápojov neodniesol zo stola prebytočné poháre a

Bedeker gurmana

tak sme si museli na prinesené tanieri robiť dodatočne miesto. Keď už sme pri tých nápojoch, ani ich ponuka celkom nezodpovedala jedálnemu lístku. Na našu objednávku sme dvakrát dostali zápornú odpoveď. Azda roztržitosťou či nedorozumením obsluhujúceho čašníka ospravedľujeme to, že nám priniesol iné pivo, než sme si objednali. Na jedálnom lístku sú jedlá takmer zo všetkých druhov mäsa - bravčového, hovädzieho, jahňacieho, teľacieho, kuracieho, morčacieho, rybieho. Sú tu však aj vyslovene labužnícke špeciality ako slímky či žabie stehienka. Začali sme údernými hovädzími plátkami s diabolskou omáčkou ako predjedlom. Chutné, vraveli sme si a čakali sme na hlavný chod, čo boli zapekané kuracie prsia s ovocím, zapekané teľacie medajlónky so špar-

čením, mal krásne veľké čierne oči, ktoré mu bláli spravodlivosťou a opakoval, že ho nezlákalo ani *dvadsaťšesť dolárov*. Čakal na moju reakciu, ale nemohol som mu dať najavo vďačnosť, lebo som nemal pri sebe peniaze. Michael sa rozhodol prítlačiť na pílu, zašiel k vedľajšiemu ležadlu, kde si zložil svoje veci, niečo tam usilovne hľadal, potom sa zúfalo rozbehol k cestíčke, k moru, ku mne, znova niečo zúfalo hľadal. Spýtal som sa ho, podľa scenára, čo hľadá. A on povedal, že puzdro s peniazmi, ktoré podľa všetkého stratil pri prenasledovaní zlodějov mojich vecí. Mal v puzdre osem dolárov. Chcel si vziať moje potápačské okuliare a hľadať puzdro v mori, nakoniec si sadol vedľa mňa na korene starej borovice a čakal. mal to vyskúšané. Niečo to hodí. Bol dobrý a vedel to. Každému vítalo v hlave, že čo ak to naozaj... Ved' Michael mal možnosť veci šlohnúť a nešlohol ich. Samozrejme, že už nemusel pridávať tú etudu so stratným puzdrom. Príbeh o ponúkaných judášskych 26 strieborných bol v poriadku. To je suma, ktorá preňho predstavuje bohatstvo a musel to skúsiť. Sedel tam a škrabal sa medzi prstami. Potom si ľahol a predstieral, že zaspáva, bol v úlohe až do konca. Nechcel som ho dlho trápiť, vybral som sa do bungalovu po peniaze. Dôstojne ich prijal, poďakoval, zobral si veci a odišiel po dlhej bielej pláži. Malý veľký herec. Bol dobrý, vážne bol dobrý. Tie dva doláre si zaslúžil.

POUČENIE: Ak ti ponúknu úlohu spolupáčateľa za 26 dolárov, neváhaj, honorár za poctivosť sú dva doláre.

Boris Filan

PKO ešte stále žije kultúrou

BRATISLAVA

V júlovom vydaní Staromestských novin sme uverejnili článok o pripravovanej obnove areálu Parku kultúry a oddychu, ktorý by sa mal zmeniť na novú kultúrno-spoločenskú zónu pri Dunaji. Pri opise aktuálnej situácie v PKO sme uviedli, že z bohatého kultúrneho a spoločenského života zostalo len zopár akcií. Práve na toto slovné spojenie reagovala riaditeľka Parku kultúry a oddychu Ing. Jarmila Mikušová, z ktorej listu vyberáme:

„*Štúdia sa nedotýka samotnej budovy Parku kultúry a oddychu. Tá už v súčasnosti prechádza rozsiahlymi úpravami. Na budove PKO sme dali kompletne vymeniť strechu, takisto okná, do konca kalendárneho roku zrekonštruujeme Estrádnú halu, čím sa rozšíria možnosti organizovania kultúrnych a spoločenských podujatí. Už teraz srdečne pozývame všetkých Bratislavčanov na množstvo podujatí, ktoré pripravujeme v najbližšom období. V septembri sa uskutoční už VIII. ročník Festivalu ezoteriky, v októbri Improliga - súťaž v divadelnej improvizácii, Lojzo bál, Detská playback show, Dunajský pohár - medzinárodná súťaž v spoločenskom tanci, Bratislavské jazzové dni Corgoň, koncert skupiny Kamelot, v novembri Tradičný country bál na Dunaji. Z ďalších pravidelných podujatí sú to rozprávkové popoludnia pre deti, šachové a biliardové turnaje, astronomické prednášky a semináre, kurzy stepu, spoločenských tancov a manekýnok, koncerty, atď. Veríme, že naša ponuka, po realizácii uvedenej štúdie, zvýši záujem a návštevnosť budúcej nábrežnej promenády.“*

Internet cez SKT zatiaľ nebude

BRATISLAVA

Pripojenie osobného počítača na internet dnes využíva stále viac a viac domácností. S tým sú však spojené aj viaceré problémy, keď telefónna prípojka s analógovým modemom je príliš pomalá a mnohým už nestačí.

Na túto skutočnosť už v zahraničí zareagovali mnohé spoločnosti prevádzkujúce káblovú televíziu a začali poskytovať prístup na túto informačnú diaľnicu. Ten je niekoľkonásobne rýchlejší ako prostredníctvom telefónnej linky. Ďalšou výhodou je trvalé pripojenie a odpadajú telefónne poplatky. Ide však o službu jednosmernú, t.j. sťahovanie dát zo siete. V Čechách začali skúšobne poskytovať túto službu zatiaľ dve spoločnosti. V tejto súvislosti sa vynára otázka, či aj prevádzkovateľ káblovej televízie v Bratislave spoločnosť SKT neuvažuje o zavedení tejto služby. Podľa vyjadrení pracovníkov technického oddelenia o túto službu už prejavili záujem viacerí zákazníci. Spoločnosť SKT však s poskytovaním tejto služby zatiaľ nepočíta.

Roman Vavro

HLAS HODNÝ DÔVERY

BBC

24 HODÍN DENNE
NA FM 93,8 MHz

Správy - Zaujímavosti - Jazykové kurzy

DELTA

REKVALIFIKAČNÉ KURZY:

1. Účtovníctvo, dane, počítače

3x týž. dopoludnia alebo 3x týž. popoludní

2. Wikendová škola účtovníctva

Kurzy je možné ukončiť skúškou s osvedčením

3. Mzdy a personalistika

Lektori z Ekonomickej univerzity, auditori.

V cene kurzov študijná literatúra

DELTA, Školiace stredisko

Račianska 23, 831 02 Bratislava

tel./fax: 07251 080, mobil: 0905 610 344

!POZOR! V septembri ZĽAVA 35%

Nový dom by mal byť dokončený do mája 1999

STARÉ MESTO

Výstavba polyfunkčného domu na Námestí Martina Benku by mala byť ukončená v máji 1999. Potvrdil to bratislavský magistrát s tým, že celkové náklady na výstavbu by mali dosiahnuť výšku 430 miliónov korún. S výstavbou sa začalo koncom roku 1997 a celý projekt financuje mesto z výnosov emisie komunálnych obligácií.

Napriek tomu, že objekt bude postavený až na budúci rok, mestské zastupiteľstvo už teraz rozhodlo o predaji bytov, obchodných a administratívnych priestorov v dome, ako aj o dlhodobom prenájme garážových miest v podzemnej parkovacej garáži. Výber záujemcov o kúpu priestorov, resp. prenájom garáží sa uskutoční formou verejných obchodných súťaží. Keďže projekt je financovaný z emisie komunálnych obligácií, ktoré majú splatnosť v decembri roku 2000, je potrebné, aby sa investície vložené do tohto projektu vrátili v čo najkratšom čase.

Po ukončení výstavby bude polyfunkčný dom stáť v čele mestského bloku ako jeho ukončenie, ktorý je vymedzený Krížnou, Záhradníckou ulicou a Námestím M. Benku. Dom bude mať 8 nadzemných a dve podzemné podlažia. V nadzemných podlažiach bude 63 bytov, 3 ateliéry, 5 administratívnych priestorov, 14 obchodných jednotiek a espresso. V podzemných podlažiach bude 114 garáží. Pod samotným Námestím Martina Benku bude samostatná podzemná parkovacia garáž so 145 garážovými miestami, ktorá bude fungovať nezávisle so samostatným vjazdom z Krížnej ulice a výjazdom do Záhradníckej ulice. Tento objekt bude pravdepodobne ukončený ešte v tomto roku. Na jeho streche bude novovydlážený povrch pre peších, s novou parkovou a sadovou úpravou a s novovysadenými stromami a nízkou zeleňou. (int)

Vznik zvláštnych hospodárskych zón stále viazne

BRATISLAVA

Územný plán Bratislavy počíta s vybudovaním 5 zvláštnych hospodárskych zón v intraviláne mesta. Mesto však nie je ani v jednom prípade jediným vlastníkom uceleného územia. Potenciálni zahraniční investori, ktorí prichádzajú do úvahy pri vstupe do takého veľkého projektu, požadujú zabezpečenie výhod v rámci daňového režimu, ako aj v rámci cenovej úrovne pozemkov.

Dane patria do kompetencie štátnej administratívy a to sa môže udiť len formou zmeny zákonov, ktoré bude priaznivejšie pre daňové zaťaženie investorov, ako je to v súčasnosti. Samotné mesto je schopné zabezpečiť zvýhodnenie formou výhodného nájmu alebo predaja pozemkov. Najatraktívnejšie zvláštne hospodárske zóny sú plánované v oblasti riečneho prístavu v území zvanom Pálenisko, ďalej v blízkosti letiska v Ivanke, a v južnom cípe Petržalky v blízkosti hraníc s Rakúskom. Vo všetkých prípadoch by išlo o výrobo-obchodné zvláštne hospodárske zóny. So zónou typu vedecko-technický park sa plánuje v území Patrónka, kde sa nachádza areál Slovenskej akadémie vied. (int)

V novej vinotéke nájdete 800 druhov vína

STARÉ MESTO

Koncom júla otvorili v Bratislave špecializovanú predajňu s vínom. Vinoteka sv. Urbana na Klobučnickej ulici nahradila v zrekonštruovaných priestoroch obchod s klenotmi. Rozsahom ponúkaného sortimentu ide o jedinečnú predajňu nielen v Bratislave, ale na Slovensku vôbec.

V drevených regáloch jednoducho, pritom štýlovo zariadeného interiéru, sú uložené vína takmer zo všetkých kútov sveta. V malých, väčších alebo maxi fľašiach, biele, ružové, červené, spolu so šampanským, sektmi a koňakmi. Nechýba ani doplnkový tovar, poháre, čapovacie pípy, vývrtky - všetky nevyhnutné pomôcky na servírovanie vína. Hneď vedľa vitríny s pravými francúzskymi koňakmi (pre fajnšmekrov či skôr zberateľov aj za viac ako 50 tisíc korún) sú v typických škatulkách uložené pravé kubánske cigary. Podľa jedného z predavačov sú veľmi vhodnou kombináciou napríklad s červeným čínskym vínom. Mimochodom, jeho rozprávanie o víne hádam predstihuje aj odborné výklady vinárskych múzeí. Naša prechádzka okolo regálov s vínom v neveľkej predajni trvala dobrú polhodinu.

Začali sme pri šampanskom. Všetkými

druhmi, ktoré sa dajú na Slovensku kúpiť. Slovenské, české, talianske, maďarské, kalifornské, ruské a španielske sekty pekne vedľa seba spolu s francúzskym šampanským. Francúzske výrobky sú vlastne jedinými, ktoré smú nosiť názov Champagne, pretože pochádzajú z rovnomennej oblasti vo Francúzsku. Najhodnotnejšie šumivé vína sú tie, ktoré sa vyrábajú metódou klasickej šampanizácie. Jednoducho povedané, táto metóda spočíva v tom, že sa do fľaše najejde mladé víno a pomocou kvasiniek sa nechá prekvasiť v pôvodnom obale.

V regáli v zadnej časti obchodu sú špecifické výberové vína. Je tu napríklad ponuka archívnych vín z Mikulova, Veľkého Krtíša, Nitry počnúc ročníkom 1971 až po deväťdesiaty piaty. Z talianskej produkcie sú tu ľahšie vína z okolia Ríma, z Maďarska Egri Bikaver - ťažšie víno odporúčané na posilnenie tvorby červených krviniek. V policiach sú uložené omšové i košer vína z Košíc, ktoré sú vyrábané ako 100-percentné prírodné produkty bez použitia prifarbovačov a stabilizátorov. Je tu i moravský Cabinet, čo je víno z regiónov dosahujúcich cukornatosť nad 21 jednotiek alebo vína z neskorého zberu, keď sa hrozno necháva

vo vinohradoch kvalitne dozriieť, čím sa dosiahne vyššia cukornatosť, a tým ešte kvalitnejší kvasný proces.

V prednej časti vinotéky sú najbežnejšie vína od slovenských výrobcov. Z Dvorov nad Žitavou je tu Alibernet, čo je na Slovensku vyšľachtená odroda hrozna. Na hornej galérii je veľká ponuka francúzskych vín. Sú tu však aj vína z Luxemburska, Rakúska, Španielska, Portugalska, ale aj z Chile. Čínske vína sú vyrábané z hrozna pestovaného v sopečnom kráteri v špecifických klimatických podmienkach. Ako nám prezradil náš sprievodca, striedanie snečných horúcich dní so studenými a daždivými nocami dáva týmto vínam široký buket a nezameniteľný výraz.

Onedlho by mali vo vinotéke začať s predajom sudového vína. Pre ozajstných laubzníkov alebo zberateľov majú v pivnici pripravené osobné kóje na uskladnenie prineseného vína. Á propos, dobrá pivnica by mala mať 12 až 16 stupňov a okrem dobrého vína by v nej nemali chýbať ani pavučiny a pleseň. A ešte jedna rada: víno vo fľaši skladujte na ležato, nech korok zostane vždy zvlhčený, aby sa cez vysušené póry nedostával do fľaše vzduch. Na zdravie! **Milan Šeršík**

V novej vinotéke si každý príde na svoje...

FOTO - Vladimír Mišauer

Keď sa lekárská prisaha stala krédom

PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Kto má skúsenosti, netvrdí, že byť v nemocnici je príjemnou záležitosťou. Ak má niekto takých skúseností viac, vie, že nie je nemocnica ako nemocnica a začne hodnotiť. Ak si niekto navyše pozrie trochu idealizovaný príbeh či seriál z takéhoto prostredia, začína snívajť.

Nemusíte mi veriť, ale sen o takejto seriálovej nemocnici som prežil uprostred leta v Národnom ústave tuberkulózy a respiračných chorôb v Podunajských Biskupiciach. Už mená chorôb v človeku vzbudzujú strach, predstava, že máme byť týždeň-dva (nik si dlhší čas na začiatok nepripúšťam) vytrhnúť z každodenného rytmu, obavy, že sa zrútiť bez našej prítomnosti všetky projekty, na ktorých robíme... a k tomu pocit, že sme len pacienti, ktorých budú posilať sem a tam lekári, sestry, ošetrovatelia... A potom nemocničná realita. Po pár dňoch, keď človek začne porovnávať hodnoty, keď si uvedomí, že takých, čo „šli na desať dní“ a vracajú sa o mesiace je neporov-

nateľne viac, než by čakal, keď zistí, že sám bol na seba zlý a títo druhí sa mu snažia opraviť, čo na sebe doničil, je svet náhle iný.

No začal som vlastne o seriálovej nemocnici. Taká v Podunajských Biskupiciach je. Akosi tu vibruje vo vzduchu meno doktora, ktorý prvý na Slovensku transplantoval pľúca, ale pacient denne spoznáva mediálne menej známych lekárov, ktorý mu transplantujú naspäť zdravie, reparujú kúsok po kúsok celé telo - napriek slovenskej realite s nedostatkom liekov a financií. Avšak prvé, čo predstihuje aj seriálové nemocnice - to je vzťah osadenstva k pacientom. Niekedy možno z inšpekčnej izby počuť pred vizitou vyšší hlas. Keď sa však otvorí dvere, je to čosi iné. Nepočujete slová o tom, že ste *vážnym kardiakom*, ale vám povedia, že *by ste si mali dávať pozor na svoje srdiečko*. Nepovedia vám po pravde, že ste *nehorázne vykrmený*, ale že bude *treba čosi urobiť s tými kila-mi navyše*. Od chlapcov, ktorí si tu odsluhujú (neporovnateľne osoznejšie) ná-

hradnú vojenskú službu, cez ošetrovateľov, sestričky po lekárov stretávate úsmev a láskavosť. Nik z pacientov zaťažených vlastnými bolesťami, nevie, kde to v tej nemocnici berú. Nevie, že ani dnes, keď sa môžeme na ich situáciu a moje vedomosti pozrieť s istým odstupom, keď vidím, ako každou minútou ubúda liekov, ktoré tak nevyhnutne potrebujú... pre nás.

Viem však, že ten úsmev a láskavosť tam napriek tomu sú. Uvedomujem si, že je asi mnoho ďalších ústavov, kde sú k pacientom záchrancovia zdravia a života tým lepší, čím ťažšie podmienky majú. Prežil som však ten horúci letný mesiac na internom oddelení tohto špitálu a okrem jediného (ženského) som prešiel vyšetreniami na všetkých ostatných oddeleniach. Všade to bolo rovnaké. Patrilo by sa poďakovať, namiesto toho svet oznamujem - v biskupickej nemocnici sú ľudia, pre ktorých lekárská prisaha nie je len pár slov, ale krédo.

A stále neviem, kde berú silu na to, aby sa ho držali. **Gustav Bartovic**

Záhadná vražda nezamestnaného

PETRŽALKA

Zatiaľ neznámy páchatel' alebo páchatelia začiatkom augusta v byte na prvom poschodí domu číslo 23 na Ulici M. C. Sklodowskej v Petržalke zastrelili nezamestnaného Romana M. (ročník 1968). Polícia zavolať prostredníctvom linky 158 na miesto činu občania, ktorí počuli v byte streľbu. Privolaní kriminalisti zistili, že muž, ktorého telo ležalo v kuchyni, bol zasiahnutý viacerými výstrelmi z dvoch strelných zbraní - jednou kalibru 9 milimetrov a druhou kalibru 7,65 milimetra.

Motív činu, ktorý je kvalifikovaný ako trestný čin vraždy, zatiaľ nie je známy. Bezprostredne po streľbe boli videní neďaleko miesta činu dvaja neznámi podozriví muži. Jeden z nich mal na sebe biele tričko a nohavice z joggingovej súpravy a druhý mal na hlave šatku. Pohybovali sa smerom od miesta činu k blízkemu lešišku na Mamatejovej ulici, kde sa stratili. Polícia predpokladá, že v blízkosti mali zaparkované auto, na ktorom odišli.

Zavraždený Roman M. bol v minulosti trestne stíhaný za násilnú trestnú činnosť. Pri obhliadke miesta činu policajti našli v jeho byte pištoľ značky Duo kalibru 6,35 milimetra a ďalšie predmety, ktoré svedčia o jeho nezákonnej činnosti. Prípacom sa zaoberá Krajský úrad vyšetrovania v Bratislave. K akým poznatkom o tomto záhadnom prípade vyšetrovatelia dospeli, sa nám do uzáverky tohto vydania nepodarilo zistiť. (his)

RETEST pomáha návratu do života

STARÉ MESTO

Mestská časť Staré Mesto vlni otvorila resocializačné zariadenie pre ľudí závislých od psychotropných látok RETEST. Zariadenie má kapacitu 17 lôžok pre mužov a ženy od 18 rokov po úspešnom ukončení liečby. RETEST pomáha svojim klientom uplatniť dosiahnutú kvalifikáciu, zorientovať sa na trhu práce a zaradiť sa opäť naplno do života. Vlni RETEST úspešne zamestnal 7 svojich klientov.

Resocializované osoby platia za poskytované služby 100 korún denne, z toho 60 korún ide na stravu. Na dostavu objektu prispel vlni nemalou sumou 997 tisíc korún aj Protidrogový fond. Napriek obmedzeným možnostiam fond podporuje RETEST aj tento rok, pričom poskytol 659 tisíc korún na úhradu prevádzkových nákladov (vykurovanie, vodné, stočné, potraviny). Sumu 100 tisíc použije RETEST na pracovnú terapiu klientov a na zvýšenie ich fyzickej zdatnosti. Práve teraz dokončujú rekultiváciu vlastnej záhrady, ktorej časť bude okrasná a časť úžitková. V tej úžitkovej bude aj skleník, odkiaľ budú zásobovať kuchyňu čerstvou zeleninou.

Protidrogovému fondu patrí vďaka za pomoc mladým ľuďom, ktorí po tragických skúsenostiach s drogami sú odhodlaní zaradiť sa opäť do bežného života. (fed)

GALÉRIA MESTA BRATISLAVY

poskytnete v Mirbachovom a Pálffyho paláci priestory na spoločenské podujatia a pracovné stretnutia, prípadne tlačové besedy podľa dohody.

Kontakt: 5330-710

„Ožrali sa ako svine a potom sa pobili a on zdochol.“

Dom hrôzy zvaný tiež Palermo

Dom na Kukuričnej ulici 8, donedávna prezývaný aj „dom hrôzy“ alebo „Palermo“, je už dnes zmenený na nepoznanie. Je kompletne zrekonštruovaný počnúc strechou cez omietku a okná až po vnútorné vybavenie. Faktom však je, že v pamäti ľudí, ktorí tadial' dennodenne prechádzali, bude stále rezonovať ako Palermo - brloh bezdomovcov a asociálov.

Ľudia im hovoria kadejako: somráci, ale aj žobráci, bufetáci, ale aj dojízďáci, bezdomovci, ale aj hommelesáci, asociáli, ale aj sociálne živly. Sú to väčšinou úplní chudáci bez strechy nad hlavou, ktorí stratili akékoľvek životné istoty a vôbec ilúzie o živote. Bývalí väzni, nezamestnaní, alkoholicy... Blúdila ulicami, somrú či žobru od ľudí peniaze a cigarety, vyberajú kontajnery, nosia do zberu papier a farebné kovy a za takto získané peniaze nakupujú lacný alkohol. Stále dokola.

V Bratislave ich žije niekoľko desiatok, ak nie stoviek. Majú podelené rajóny a podľa nich sa grupujú do akýchsi mafii, v ktorých vládne prísny systém, hierarchia a zákon silnejšieho. Tak ako gangy, aj oni majú podelené mesto na niekoľko častí - a člen jednej „rodiny“ nesmie vkročiť a žobrať v rajóne inej. Ináč je zle a nastáva vojna somrákov. Tak ako talianska mafia, aj bratislavskí hommelesáci z tretieho obvodu mali niekoľko rokov svoje Palermo. Opustený dom na Kukuričnej ulici. Bol bez vody a bez elektriny, úplne spustošený. Tu spoločne prespávali - chlapi aj ženy, tu sa opjali, hádali sa medzi sebou, fajčili lacné cigarety, spoločne varili, bili sa, kšeftovali medzi sebou s nepotrebnými vecami.

Žili (a žijú) ako jedna rodina, v ktorej však platili (a platia) zákony vlčej svorky. Otrhaní, špinaví, zavšivavení.

Cez deň vyrážajú do ulíc, aby somrovali a za vyžobrané peniaze nakúpia množstvo lacného alkoholu. Zneprijemňujú ľuďom život. Dennodenne ich môžete vidieť pri drevených búdach s občerstvením, pri lacných hostincoch, v podchodoch či v parkoch na lavičkách. Pijú pivo, hádajú sa medzi sebou a stále rátajú drobné peniaze...

A práve v dome prezývanom Palermo, kde prebývalo šesť bezdomovcov a ich dve priateľky, v tom istom dome, kde polícia prednedávnom objavila rozpadávajúcu sa mŕtvolu starej somráčky, sa odohral strašný príbeh smrti iného bezdomovca. Somrák Ján Szalaya sa totiž nepodriadil zákonom spodiny, ale konal na vlastnú päsť.

Vráťme sa teraz do čias, keď Palermo bolo Palermom a pozrime sa, čo sa vlastne stalo.

Na treťom poschodí mestského úradu vyšetrovania stojí šesť podivne oblečených osôb. Sú otočení tvármi k stene, všetci otrhaní a špinaví. Okolo nich sa šíri nepríjemný kyslý zápach, niektorým po vlasoch lozia vši.

Čakajú na výsluchy.

Strážia ich dvaja uniformovaní policajti, ktorí za celý čas nepohnú ani brvou.

Tí šiesti chlapi sú obvinení z ubití na smrť siedmeho - Jána Szalaya. Doterajšie vypočúvania ich vinu potvrdili, teraz ide len o to, kto mal na ubití Jána Szalaya najväčší podiel.

Okolo štvrtej odchádzajú z budovy mestského veliteľstva dve svedkyne. Boli pri tom, keď sa to stalo. S partiu z Palerma

sú dennodenne. Tiež prespávajú v opustenom dome, tiež s nimi pijú lacné víno. Aj v ten deň - 27. januára - boli spolu. Jedna z nich je čiernovlasá. Na pravom líci má veľkú jazvu, pravdepodobne od noža. Je nevrlá a málo komunikatívna. Celým telom jej prechádza triaška: už sa nevie dočkať piva a poldeci. Vypýta si odo mňa cigaretu, podpíše zápisnicu a uhaňa preč. Keď sa jej pýtam, čo všetko v ten deň videla, úsečne odvrkne: „Čo by som videla? Ožrali sa ako svine a potom sa pobili a on zdochol.“

Keď sa dozvie, že som novinár, sľahne na mňa zlostným pohľadom a povie: „Ja by som najradšej postrieľala vás - novinárov a policajtov. Už ma raz dali do novín, a to im nezabudnem!“

Medzitým sa konajú výsluchy obvinených. Všetkých ich pochytili v nedeľu večer. Každý je už niekoľkokrát súdne trestaný. Živia sa somrovaním a predajom odpadu. Ako povedal jeden z obvinených, denne si takto zarobí neuveriteľných 400 korún! Tie potom, samozrejme, prepíše.

Výsluchy pokračujú. Z nezhovorčivých hommelesákov sa len ťažko ťahajú súvislé vety. Každý z nich totiž popisuje udalosti spreď týždňa po svojom. Hádám najrozumiteľnejšia a najlogickejšia je výpoveď obvineného Jozefa M.:

Jozef M. prišiel do Bratislavy na Štedrý deň. Odvtedy do Nového roku sa túlal ulicami mesta, prespával na stanici, žob-

ral, somroval. Darilo sa mu celkom dobre: ľudia sú medzi sviatkami štedrejší.

Začiatkom roka sa zoznámil s partiu bezdomovcov a hneď sa skamarátili. Povedal, že nemá kde bývať, a tak ho prichýlili u seba - v Palerme.

„Bývali sme v jednej miestnosti na prvom poschodí,“ vraví Jozef M. „Okrem mňa tam bývala ešte Erika, Stano, Peter, Milan a Jožo. V ten deň, keď sa to stalo - 27. januára - sme boli v podchode pri tržnici...“

Ľudia sa náhlili sem a tam. Možno len málokto si všimol partiu otrhancov. Neďaleko tejto skupinky totiž vyhrávali latinskoamerickí Indiáni: niektorí sa pristavili, popočúvali, hodili do otvoreného kufru mincu alebo dve, iní bez záujmu prešli okolo.

Bezdomovci mali dôvod na oslavu: stretli starého kamaráta Jana s hrdzavou bradou. Poskladali sa, kúpili dva litre vína, popijali a počúvali indiánsku hudbu.

„Vtedy niekto zbadal prichádzajúceho

Szalaya,“ pokračuje Jozef M. „a povedal to ostatným. Milan, čo sme ho volali Gogo, na neho zavolať, že kam dal to rádio, čo spolu vyžobrali...“

Partia hommelesákov potom obkľúčila Szalaya. Jeden z nich - agresívny Peter - ho podľa slov Jozefa M. prudko kopol do tváre. Strhla sa hádka. Bezdomovci chcú, aby Szalay šiel s nimi do Palerma, Szalay nechce.

„Pôjdeme do Palerma,“ vraví Peter, „a tam to vybavíme.“

„Kde si dal rádio?“ neustále hučí Milan, prezývaný Gogo. „Povedz, komu si ho predal!“

Szalay sa vzpiera, ale chlapi z Palerma sú silnejší. Ťahajú ho von z podchodu. Szalay sa prestane brániť. Ide s nimi, aj keď veľmi nerád. Tuší, že ho čaká ťažký večer: predat' spoločne vyžobranú vec a nerozdeliť sa s kamošom, to sa medzi somrákmi nerobí.

„To rádio malo hodnotu maximálne 220 korún,“ vraví vyšetrovateľ. „Nie viac. Pre tých 220 korún ho dobili na smrť.“ Cestou sa bezdomovci zastavia u tetky, u ktorej nakupujú lacné víno. Aj teraz kúpia niekoľko litrov, aby mali večer čo piť. Szalay sa znova vzpiera: nechce ísť do Palerma, ale agresívny Peter sa mu vyhráza.

„Peter mu povedal, že ak nepôjde, tak ho zabijeme,“ vraví Jozef M. a pokračuje: „Nakoniec sa podvolil a šiel s nami. V Palerme sme sa najprv najedli, potom sme pili víno. Szalay tiež pil s nami. A potom sa mu začali vyhrázať.“

Bezdomovci, prespávajúci v Palerme, si svietili sviečkami. V ten večer - 27. januára - horelo v opustenom byte na prvom poschodí sedem sviečok. V miestnosti medzi haldami nepotrebných vecí na zemi sedelo sedem chlapov a jedna žena. Vypočúvali Szalaya. Stále dokola sa ho vypytovali, komu predal rádio.

„Ak to nepovieš,“ vyhrážal sa Peter, „neodídeš odtiaľ živý!“

Szalay nepovedal.

„Neprezradil nám, komu ho predal,“ pokračuje Jozef M. „Nasrali sme sa. Začali sme ho biť a kopať. Aj ja som si udrel. Vlastne bili sme ho všetci okrem Eriky. Ona kričala, aby sme ho nezabili. Počul som, ako nás Szalay prosí, aby sme ho nechali, ale už sa to nedalo zastaviť. Ostal ležať na zemi, chrčal a pľul krv a prosil, aby sme ho nechali. Keď zostal bezvládne ležať, Erika povedala, aby sme ho odniesli do vedľajšej miestnosti. No ešte predtým sme ho poumývali, aby nebolo vidno krv.“

Po chvíli partia na Szalaya zabudla. Podopijali víno a uložili sa spať. Keď sa šli na neho pozrieť ráno o šiestej, ešte žil. Počuli, ako chrčí. O pol deviatej ho našli už mŕtveho.

„Zmocnila sa nás panika,“ pokračuje Jozef M. „a v tej chvíli sme nevedeli, čo máme robiť. Potom sme sa dohodli, že zabuchneme dvere, necháme ho tam a do vedľajšej miestnosti nebudeme chodiť.“

Polícia našla mŕtvolu vďaka telefonátu neznámej ženy. Hneď nato bola v novinách zverejnená fotografia Jána Szalaya. Prihlásilo sa niekoľko svedkov, ktorí ho spoznali a videli 27. januára v spoločnosti ostatných hommelesákov.

Ján Kopan

Takto vyzeralo „Palermo“ donedávna. Dnes je to už krásne zrekonštruovaný dom.

FOTO - Pavel Majer

3 knižných regálov

V auguste a v septembri sa v bratislavských verejných knižniciach objavili aj niektoré zaujímavé knižné tituly. Nájdete ich aj v Staromestskej knižnici.

Kathleen Woodwissová
POPOP VO VETRE

Historický román, romantický príbeh z obdobia vojny Juhu proti Severu. Mladý lekár poskytne pomoc mladíkovi, z ktorého sa vyklúje prítiaživá dáma obvinená zo špionáže.

Kay Gregoryová
NÁHODNÁ ZNÁMOST'

Manželstvo Branda a Isabelle je založené na vášni jednej noci. Aký bude ich spoločný život, keď sa takmer nepoznajú?

Jayne Ann Krentzová
PERFEKTNÍ PARTNERI

Bohatá dedička Letty Thornquistová zápasí s problémom, nielen ako viesť novú firmu, ale aj ako sa zbaviť bývalého snúbenca, pretože už prežíva nový cit k šarmantnému Noelovi.

Dagmar Herzogová
DUŠEVNÝM TRENINGOM
K ŠTÍHLEJ LÍNII

Pomocou metód z tejto knihy odstránite z podvedomia svoje chybné stravovacie návyky. Získate šancu schudnúť bez práškov a diét a už nikdy nepribrať!

Robert Lacy
GRACE KELLY

Pútavý príbeh slávnej filmovej herečky si zaslúži vnímavé a pozorné prečítanie - nie je to škandalózne odhalenie jej súkromia, ale plastický portrét ženy, ktorá túžila realizovať svoje sny.

STAROMESTSKÁ KNIŽNICA

- Blumentálska ulica 10/a

- Francisciho ulica 2

- Panenská ulica 1

- Záhrebská ulica 8

- Západný rad 5

Mestá môžu spolupracovať aj na internete

VIEDEŇ

Spolupráca v rámci Európskej únie sa rozširuje aj medzi mestami. Priamym dôkazom tejto spolupráce sú projekty VITECC (Vienna Tele Cooperation Center) a UTN (Urban Technology Network), ktoré sú financované Európskou úniou v rámci programu INTERREG. Ich cieľom je prepojiť európske mestá prostredníctvom informačných sietí.

Partnerskými mestami Viedne sú v projekte VITECC mestá Bratislava, Brno a Gyor. Projekt je na internetovskej adrese www.vitecc.wien.at a jeho hlavným cieľom je vybudovanie servisnej siete na kontinuuálnu podporu politickej, plánovacej a hospodárskej spolupráce zúčastnených miest. Ťažiská spolupráce sú v oblastiach hospodárstva, infraštruktúry, turizmu, managementu, vzdelávania, sociálnych služieb, kultúry. Informácie o Bratislave sú prístupné na internetovskej adrese www.bratislava.sk.

Program UTN bude pokračovaním a rozšírením projektu VITECC. Stredobodom záujmu má byť prenos know-how v oblasti špičkových technológií čistenia vody, odpadového hospodárstva, teplárenských systémov či dopravnej siete. Záujem zatiaľ prejavili Viedeň, Budapešť, Bukurešť, talianske regióny, Krakov, Sofia a Soluň. Bratislava zatiaľ v tomto projekte chýba. (com)

O. Kadák: V Petržalke nech vyhrá Artmedia!

Koncom sedemdesiatych a začiatkom osemdesiatych rokov sa za starým bratislavským mostom začali diať menšie futbalové zázraky. Bývalé SKS Petržalka, neskôr ZŤS, začalo svoju spanilú jazdu, ktorá viedla z divízie až do najvyššej súťaže a na pravý breh Dunaja pritiahla desaťtisícové návštevy. Sparta i Slávia dostali od ZŤS po tri góly, parkovisko vedľa Lunaparku praskalo vo švíkoch. Mená ako Pochaba, Kadák, Pavlovič, Tóth, Kubica, neskôr Šimurka, Šebo, Bechera, Švirloch dodnes vyvolávajú nostalgii u najvernejších fanúšikov Petržalky. Koncom septembra sa hrá na ihrisku Artmedia derby Petržalka - Slovan a medzi pozornými divákmi by nemal chýbať ani bývalý hráč Slovana i ZŤS Ondrej Kadák.

„Štrnásť rokov v belasom bolo pekným obdobím,“ spomína Ondrej Kadák. „V Slované som začínal v šesťdesiatom dru-

hom ako desaťročný a strávil som tu štrnásť sezón. Od prípravky až po dospelých. Viedlo ma veľa trénerov, medzi inými napríklad Michal Vičan, Jozef Vengloš, Jozef Hucko.“ Ľavé krídelko belasých však často chodievalo aj za kamarátmi do Petržalky. „Mal som dvadsaťštyri, hral som za béčko a keď ma oslovili funkcionári ZŤS, kde vtedy trénoval Anton Urban, súhlasil som. Vtedy sa prestupovalo ináč ako dnes, ja som v tých časoch dostal za prestup 10 tisíc korún,“ smeje sa Ondrej Kadák, ktorý prišiel do Petržalky v roku 1976 a zažil s ňou postupy z divízie až do najvyššej súťaže. „Vytvorila sa výborná partia hráčov, ktorí sa predtým v lige nechytali. V ZŤS nám to išlo, no po postupe sa situácia trochu zmenila. Mužstvo sa nedoplnilo práve najcitlivejšie a partia sa naštříbila,“ vraví Ľavé krídlo, ktoré svojho času robilo problémy všetkým pravým obrancam: „Iné ako Ľavé krídlo, som nemohol hrať.

Na ostatných postoch som bol Ľavý,“ s úsmevom dodáva Ondrej Kadák. Svoje prvoligové góly nemá presne zrátané: „Boli asi štyri, ale najlepšie si pamätám prvý. Strelil som ho hneď v úvodnom stretnutí proti Slavii a bol vôbec prvý v I. lige. Vyhrali sme 3:1. Bechera unikol, prihral mi na päťku, ja som si položil jedného obrancu a loptu som poslal do opačného rohu.“ Nezabúda ani na prvé derby so Slovanom: „Hralo sa na Tehelnom poli a skončilo sa 0:0. Vtedy sme to brali ako úspech.“ A ako vidí tohtoročné: „Rozhodne momentálna dispozícia. Slovan má síce dobré mužstvo, ale doma je doma. A komu budem držať palce? Keď je Petržalka doma, nech vyhrá ona. Vložené však už nedržím nikomu. Skôr sa chodím pozerať na futbal ako taký, som viac štatistom. Pravidelne zavítam na Petržalku, keď mi to vyjde aj na Slovan či na Inter.“

Michal Mind'áš

Ondrej Kadák (v bielom) prišiel tentoraz neskoro. Loptu už drží trnavský brankár Opálek.

V „sekáči“ sa dá kúpiť kvalita, ale aj brak

Zákazník je pán

Zo dňa na deň sme vymenili ľahké letné oblečenie za svetre, ba až kabáty. Zdá sa, že leto je už za nami a pred nami sú starosti so zaobstarávaním si vhodného jesenného a zimného oblečenia a obuvi. O tom, čo si všimáť a na čo si dať pozor pri nákupe, sme už písali. Teraz bude reč skôr o možnosti, ako nakúpiť za lacnejší peniaz.

Veľa ohlasov dostávam v súvislosti s pôsobením zákona o trhoviskách, ktorý pomerne úspešne zlikvidoval predaj textilu, obuvi a priemyselných výrobkov na trhoch, kde nakupovali predovšetkým občania s tenšou peňaženkou. Práve v súvislosti so zaobčením a obutím školákov sa bezradne, ale i nahnevane pýtajú, kde majú zviať na butikové ceny. Jedným z východísk je second hand, čiže predaj z druhej ruky, ľudovo nazývaný „sekáč“. Pre úplnosť je dobre vedieť, že „druhá ruka“ má viac rozmerov. Do „sekáča“ putujú vo svete obleky, šaty či obuv, ktoré mal prvý majiteľ na sebe napríklad iba jediný raz. Neveríte? Sú vrstvy, ktoré si naozaj oblečú šaty len raz - najznámejšie to bolo o Jacqueline Kennedyovej-Onasi-

ovej. Potom sú prípady, keď si majiteľ či majiteľka šetrí slávnostné oblečenie a príberie či schudne. No a nakoniec sú tí, ktorí zásobujú „sekáče“ po uplynutí sezóny alebo preto, že sa im oblečenie prestalo páčiť. Samozrejme, že takýchto obchodov u nás asi veľa nebude, ale ak ich objavíte, môžete v nich nakúpiť modelový, vysoko kvalitný tovar, pravda nemusí byť práve najlacnejší. Na Slovensku je viac rozšírený typ „sekáčov“, kde tovar pochádza z tzv. kilogramových balení, t.j. netriedených textilných výrobkov, ktoré sú balené po 20 a viac kilogramoch. Pri kúpe z takého zdroja je už na mieste opatrnosť. Problém je v tom, že výrobky môžu mať napr. neodstrániteľné škvrny, rôzne diery či zátrhy na viditeľnom mieste, chýbajúce či nefunkčné uzávery a podobne. Reklamovať tovar zo second handu je však neobyčajne zložité. Museli by ste totiž dokázať, že poškodenie nebolo zmyslovo rozpoznateľné v čase kúpy, a že ste ho nespôsobili ne-

odbornou údržbou vy sami. Preto pri kúpe v „sekáči“ sa netreba ponáhľať, veci si treba poriadne pozrieť (podľa možnosti pri prirodzenom svetle) a vyskúšať. Pri textilných výrobkoch je potrebné si pozrieť, či sú uvedené symboly údržby. Ak sa totiž výrobok po praní či čistení zrazi, rozpadne alebo zmení štruktúru, a vy neviete dokázať, že ste dodržali spôsob ošetrovania, nebude vaša sťažnosť úspešná. Moja rada znie: second hand áno, ale za zvýšenej opatrnosti pri kúpe.

Predpokladám, že po dvojmesačnej pôsobnosti zákona o trhoviskách sa už pomaly začínajú spamätávať aj miestne samosprávy, ktoré majú možnosť vyhlásovať príležitostné trhy. Znenie zákona umožňuje tieto trhy usporadúvať podľa potreby a uváženia obce, teda aj našich mestských častí. Na príležitostných trhoch sa môžu predávať aj tie výrobky, po ktorých je dopyt najmä zo strany dôchodcov, mnohohodných rodín a tých, ktorí majú hlboko do vrecka. Dúfam, že túto možnosť samospráva včas využije.

Marta Černá,
Fórum spotrebiteľa

Pod košmi bude pohár i liga

V najvyššej basketbalovej súťaži mužov má Bratislava dvoch zástupcov - Štart a Inter. Rovnako je na tom aj v I. lige žien, kde naše mesto reprezentujú Slovan a Istrobanka. Priaznivci basketbalu sa však v novej sezóne nemusia tešiť len na ligu, žltí-čierni sú totiž spolu so Svitom účastníkmi Koračovho pohára, tretej najvýznamnejšej mužskej pohárovej súťaže na starom kontinente.

ŽENY: Dievčatá Istrobanky vstúpili do novej sezóny zápasom s Ružomberkom, ale „ozajstné“ súperky pre zverienky trénerky Jany Janáčkovej hrajú v inej basketbalovej sfére... Lokomotiva Slávia UK má sídlo v hale na Domkárskej ulici. Slovanistky obhávajú v lige druhé miesto, ale pred novou sezónou sa aj v belasom striedali stráže. Novou trénerskou dvojicou sú J. Adamčík a B. Renertová. Zmeny nastali aj v kádri. Do Banskej Bystrice prestúpila Soňa Hudecová, úvod prípravy neabsolvovala ani Milena Rážgová, Renertová si sadla na trénerskú lavičku. Posilami by mali byť Chudá (18) z Popradu a Belanská, ktorá sa vrátila z TORY Košice. Trochu prekvapujúco sa slovanisti nepoobzerali po zahraničných posilách, čo však manažér Roman Adamčík vysvetlil logicky: „Čo je dobré, to už je v NBA... Nechceme zahraničnú basketbalistku za každú cenu, nevyklúčujem však, že o rok sa tu nejaká neobjaví.“ Hlavné finančné dôvody viedli funkcionárov k neúčasti v Pohári L. Ronchettiovej. Belasé budú hrať svoje stretnutia na Pasienkoch.

MUŽI: Štart zostáva naďalej pod vedením trénera Viliama Bublávka a určite sa pokúsi zneprijemniť Interu jeho pozíciu jednotky v našom meste. Žltí-čiermi absolvovali najnáročnejšiu časť prípravy v Grécku, kde počas desiatich dní odohrali sedem stretnutí. Vyhrali síce iba jediné, ale tréneri Stanislav Kropilák a Ľubomír Urban si grécky pobyt aj tak pochvalovali. Urbanovi sa spomedzi posíl najviac pozdával rozohrávač Atkinson. Už koncom septembra, 26. 9., sa fanúšikovia basketbalu môžu tešiť na derby - Štart hostí Inter. Záver mesiaca však patrí aj pohárom. V predkole Koračovho pohára cestuje najskôr Inter do Luxemburska, kde ho 16. 9. čaká BBC Résidence Walferdange. Odveta sa hrá 23. 9. na Pasienkoch. V prípade postupu čaká interistov A-skupina s SAC Moskva, Galatasaray Istanbul a KK Radnički Belehrad. Michal Mind'áš

Kam za športom?

FUTBAL

I. liga: **19. 9.** Slovan - Nitra (15. h), **26. 9.** Inter - Trnava (19. h), **27. 9.** Petržalka - Slovan (10.30 h).

II. liga: **26. 9.** Devín - Dun. Streda (10.30 h), **27. 9.** Slovan B - Nováky (15. h).

HOKEJ

I. liga: **13. 9.** Slovan - Trenčín (17.30 h), **25. 9.** Slovan - Martin,

BASKETBAL

I. liga žien: **19. 9.** Slovan - Šamorín, **26. 9.** Istrobanka - ROTO B. Bystrica.

I. liga mužov: **16. 9.** Štart Bratislava - ŠKP Banská Bystrica, **19. 9.** Inter - Levice, **26. 9.** Štart Bratislava - Inter.

HÁDZANÁ

I. liga žien: **19. 9.** Inter - Nitra.

I. liga mužov: **19. 9.** ŠKP - Sečovce (18. h).

DOSTIHY

20. 9. Saint Leger, 3rkč, rovina Listed, 2800 m, Karpatská cena, 2r, rovina I. kat. 1600 m (14. h).

Chodil vo fraku, s paličkou v ruke a cylindrom na hlave

Bratislavský čudák Schöner Nazi

V predvojnovoj Bratislave si boli ľudia bližší. Zväčša sa osobne poznali všetci ľudia z ulice, kde bývali, tých známejších poznala celá štvrť, ba i celé mesto. Veľkej popularite sa tešili športovci, lekári, právnici, učelia, obchodníci a hudobníci. Zvláštnu kastu populárnych ľudí tvorila asi desiatka ľudí - čudákov. Jedným z nich bol aj Schöner Nazi. Dá sa povedať, že bol spomedzi všetkých „podivínov“ najpopulárnejší.

Narodil sa v chudobnej bratislavskej rodine, koncom 19. storočia. Rodičia malého Naziho bývali na Podhradskej, po vojne na Žižkovej ulici. Tam aj vychodil šesťtriednu cirkevnú školu, lebo v tých časoch bola povinná dochádzka do školy šesťročná. Po vychodení školy ho dali rodičia do učenia obuvníckemu majstrovi. Po skončení tretieho učňovského roka sa podrobil v živnostenskom spoločenstve učňovskej skúške. Po jej úspešnom absolvovaní dostal výučný list. Sotva sa stačil novučíckym učňovským listom pochváliť rodičom a majstrovi, už aj išiel, ako to bolo vtedy zvykom, na tovarišský vander zbierať pracovné skúsenosti v iných mestách a u iných majstrov.

Vyzbrojený učňovským listom a pár grajciarmi prišiel do Viedne. V hlavnom meste rakúsko-uhorského cisárstva nemal žiaden oporný bod. Biedny blúdil ulicami veľkomesta, občas sa nejaká majstrová uľútosťila nad dengľavým chlapcom a podala mu za to tanier polievky s chlebom. Ak nenatrafil na dobrú dušu, neostávalo mu iné, ako sa postaviť medzi žobrákov pred kláštorňu bránu a čakať na polievku pre chudobných s kúskom chleba. Aj nočfahy vyskúšal všelijaké. Niekedy mu majster dovolil jednu noc prespať v prepľnnej izbe pre tovarišov, inokedy sa mu podarilo zohnať voľnú posteľ v robotníckej nočľahárni, ale dost často sa mu ušla aj tvrdá lavička v odľahlom parčíku, kde unikol ostrážitému zraku policajta.

V tých krušných časoch ho dost často pokúšala myšlienka vzdať sa márneho úsilia nájsť si prácu a vrátiť sa do rodného mesta k rodičom. No toto pokušenie vzápätí vyhnal z hlavy obávajúc sa výsmechu a hanby. Konečne po niekoľkotýždňovom blúdení mestom sa mu podarilo uchytiť u chudobného príštipkára na viedenskom predmestí. Ten využívajúc jeho biedu i neorganizovanosť, zamestnal ho za biedne zaplatenie s nočľahom a niekoľkograjciarovým vreckovým na neďelu. Takto biedil niekoľko rokov až do vypuknutia prvej svetovej vojny, keď dostal povolávací rozkaz na odvod do Bratislavy. Domov sa priviezol v električke, no sklamal tým, že nedoniesol domov žiadne groše. Na odvodoch, ktoré sa konali v bratislavskej Redute, dengľavého Ignáca neuznali schopného nosiť cisársko-kráľovský mundúr.

VOJNA DONIESLA DOSŤ ROBOTY

Po narukovaní brancov do mnohonárodnej armády jeho cisársko-kráľovského veľičenstva naraz prestala byť robota v predimenzovanej obuvníckej činnosti úzko profilová. Ba o mladého obuvníckeho tovariša Nácka sa uchádzali až traja uliční majstri cechu. Zrazu vojna doniesla dosť

roboty, len v meste ubúdalo potravín. Neostávala požíveň ani na skromné prídelové listky, a tak sa vždy niekto z rodiny vybral na robotu do blízkych dedín. Nastala čas výmenného obchodu. Dedinčania za šatstvo, obuv a neskoršie i za šperky vymieňali svoje hospodárske prebytky. Chudáci skoro prišli o svoje skromné zásoby šatstva, bielizne a obuvi, a tak sa hlad nastáhoval do Podhradia. Výsledkom biedy bola hromadná tuberkulóza.

Po skončení vojny sa demobilizovaní vojaci, ranení a invalidi vracali domov. Vojnou rozvrátené hospodárstvo nemalo surovín, a preto sa po vojne znovu rozmohla nezamestnanosť robotníkov. Rakúska časť mocnárstva bola hospodársky vyspelejšia a stabilnejšia (k nej patrili i Čechy), a tak fabriky spoza rieky Moravy hľadali náhradu za stratené odbytišťa na Slovensku. Dielo zruinovania obuvníckeho remesla dokončil Baťov Zlín a krajčirov začal ničiť vyspelý konfekčný priemysel prostějovského Rolného a Neheru.

Aj Náckov majster v dôsledku lacnejšej konkurencie strácal zákazníkov a po čase prepustil pomocníkov a ako s posledným sa rozlúčil s Náckom. V dvadsiatych rokoch nášho storočia v dôsledku podvýživy hlavne mestského obyvateľstva si španielska chrípka vyžiadala tisícky obetí na

životoch. Neobišla ani Náckových rodičov, a tak v priebehu niekoľkých mesiacov prišiel o oboch.

TERAZ STE NAOZAJ PEKNÝ MUŽ

Nácko sa stal z vyučeného robotníka príležitostným robotníkom. Pomáhal murárom pri výstavbe družstevných bytov, v zime robil v obchodoch vybehávača a v letnej sezóne pomáhal bulharským záhradníkom za skromnú stravu, ktorá spočívala zväčša z varenej a surovej zeleniny. Rozhárané povojnové pomery sa v Bratislave pomaly konsolidovali a znovu nastal predel medzi bohatými a chudobnými. Zámožné rodiny potrebovali znovu slúžky, kuchárky a občas na ťažkú robotu - prášenie kobercov aj mužskú silu. Nácko sa chopil danej príležitosti a stal sa odborníkom na prášenie kobercov. Keďže robil svedomito, klientela zámožných paničiek sa mu rozrastala. Vďaka usmievavej a zdvorilej povahe si Nácko získaval stále väčšiu priazeň vtedajších „milostivých“ pani. Okrem dennej stravy dostával aj pár koruniek, a tak sa pomaly dostával z biedy von.

Vrchol šťastia získal u jednej zámožnej sporivej „milost'pani“. Po vyprášení ťažkých perzských kobercov stará pani Nácka vyplatila originálnou „mzdou“. Otvorila pred ním skriňu plnú pánskej

bielizne a šatstva a navrhla mu ako odmenu výber kompletneho ošatenia aj s budovou. Nácko sa uveličený prehŕňal v oblekoch až naďabil na frak, páškové čierne nohavice, košeľu, sako, čierne topánky - lakovky a cylinder. So šťastným úsmevom na tvári sa spýtal, či si to môže zobrať. Po kladnej odpovedi sa prezliekol do získaného šatstva. Keď sa po prezlečení predstavil darkyni, tá s nadšením zvolala: „Teraz ste, Nazi, naozaj pekný muž!“

V AKTOVKE NOSIL PRACOVNÝ ODEV

Keď sa v podvečer vracal v tomto oblečení domov, deti prvé rozniesli správu o Náckovej premene. Keď susedom celý rozziarený rozprával, aké šťastie ho postretlo a ako dobroprajná pani zvolala: „Teraz ste, Nazi, naozaj pekný muž!“ - tento prívlastok mu susedia dali najprv v dome, potom na ulici a nakoniec aj v celom meste. Schöner Nazi ho oslovovali nielen Nemci, ale i Slováci, Maďari a Česi. Od tých čias chodil Nazi výlučne len vo fraku. V aktovke si nosil pracovný odev, naďalej prášil koberce a po skončení práce sa prezliekol. S prívětivým úsmevom odchádzal domov, pričom sa na pozdrav okoloidúcich mierne ukláňal a s každým čo ho oslovil sa dobrušrečne pozhováral.

Začiatkom tridsiatych rokov si v matrike zistil redaktor vtedajšieho nemeckého denníka „Grenzbote“ Benyavski, že sa Schöner Nazi dožíva štyridsiaty, a tak s nim urobil v kaviarni Carlton novinové interview. Obsah tohto rozhovoru uverejnil v nedeľnom čísle. Len z tohto rozhovoru vyšlo najavo, že Schöner Nazi žije už roky vo vysnívanom svete. Na redaktora otázky, ako prežil detstvo, na prekvapenie všetkých, čo ho od malička poznali, uviedol, že pochádza z bohatej rodiny a že ho o dedičstvo pripravili súrodenci. Na ďalšiu otázku, prečo sa doteraz neoženil a nezaložil si rodinu, dal nečakanú odpoveď, ktorá rozosmiala všetkých čitateľov. Schöner Nazi odpovedal, že už roky je zasnúbený s bohatou Američankou, ktorej sa však nechce prísť za snúbencom do Európy a on zase nechce opustiť svoje rodné mesto.

EŠTE SLÁVNEJŠÍM SA STAL JEHO PORTRÉT

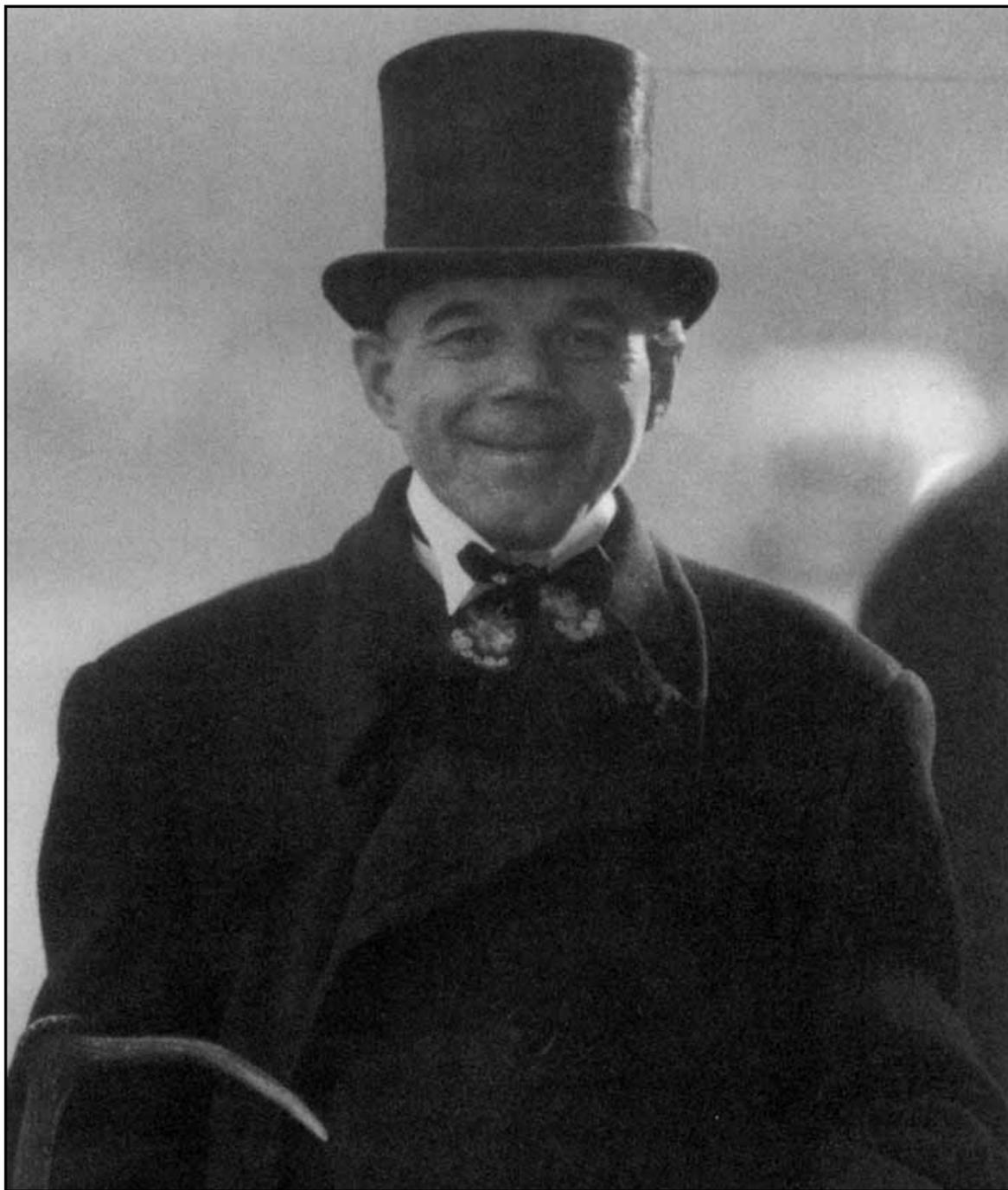
Tento rozhovor ešte viac spopularizoval Ignáca. Ešte slávnejším sa stal jeho portrét, kde ho zvečnil akademický maliar Schurmann. Tento bratislavský rodák ho vymaľoval na Rybnom námestí pri Mariánskom stĺpe. V jednej ruke mal cylinder, v druhej držal vychádzkovú čiernu palicu so striebornou rúčkou a prsty mal ozdobené prsteňmi. Portrét bol niekoľko rokov vystavený na Sedlárskej ulici, ktorá bola v tých časoch hlavným bratislavským korzom.

Cez druhú svetovú vojnu sa nevedelo Nazimu dobre. Niektorí ho odporúčali na transport do Reichu, kde duševne chorých ako menejcenných fyzicky likvidovali. Schöner Naziho si zavolali na Deutsche Partai a tam mu striktné prikázali, aby sa čo najmenej ukazoval na verejnosti.

Po skončení vojny angažovaných bratislavských nacistov a postupne aj ostatných Nemcov zaistili a ubytovali v zbernom tábore, ktorý bol v Petržalke na Kopčianskej ceste. Na prekvapenie tých, čo ho poznali, ocitol sa v zbernom tábore aj Schöner Nazi. Noví ľudia, ktorí nepoznali vojnové a predvojnové pomery v Bratislave, si vysvetľovali prívlastok „Schöner Nazi“ ako pekný nacist. Zabudli, že krstné meno Ignác má nemeckú podobu Nazi. Po tomto vysvetlení a po prešetrení jeho „politickéj činnosti“ milého Nácka po niekoľkých mesiacoch pustili domov.

Po tejto pre Nácka tragickej skúsenosti sa stal „pekným Ignácom“. Každému, kto ho oslovil starým nemeckým menom, trpezlivo vysvetľoval, že už je iba pekným Ignácom. Začal sa usilovne učiť po slovensky, ktorú si celkom obstojne osvojil. Napriek pribúdajúcim rokom chodieval Ignác pod okná uršulínskeho kláštora, z ktorého medzičasom urobili študentský domov pre stredoškolačky a spieval mladým dievčatám serenády. Pekný Ignác dokončil svoju životnú púť v domove dôchodcov. Bol jednou z najpozoruhodnejších figúrok predvojnovoj Bratislavy. Bol pamätníkom iného koloritu a len hŕstka starých Bratislavčanov si občas v uponáhľanom živote spomenula, že už v uličkách starého centra nestretáva starého a dobrého Schöner Naziho.

Emil Friedl
FOTO - Archiv

Správny z podsvetia

STARÉ MESTO

Na **Námestí slobody** našla policajná hliadka na lavičke ležať v bezvedomí mladého muža. Hneď bol hospitalizovaný v Nemocnici s poliklinikou v Ružinove, kde lekár konštatoval ťažké zranenie - bodné poranenia hrudníka a brucha so zásahom do pečene a zlomeninu rebra. Obhliadkou bolo zistené, že 27-ročný muž z Veľkých Uheriec bol napadnutý v kríčkoch v parku na Námestí slobody za budovou STU.

Vo **Fialkovom údolí** neznámy páchatel' vhodil do domu 55-ročného muža ručný granát srbskej výroby M-75. Pri explózii nebol nikto zranený.

Na **Heydukovej ulici** strieľal z okna na pracujúcich stavebných robotníkov 58-ročný muž bývajúc v jednom z bytov na tej istej ulici. Čo ho tak rozčúlilo, že sa najprv vyhrážal, že niekomu vystrelí oko a potom skutočne streľil zo vzduchovky, nevedno. Strelec aj so vzduchovkou skončil na policajnom oddelení Staré Mesto.

Na **Palisádach** odcudzili neznámy páchatelia bez použitia zjavného násilia z priestorov firmy BM Holding rôznu výpočtovú techniku v celkovej hodnote 638 000 korún. Prípado prevracia polícia.

Na **Panenskej ulici** prepadli 66-ročnú pani priamo pred dverami jej bytu dvaja neznámi páchatelia. Jeden jej pritlačil na tvár handru s neznámou kvapalinou, ale napadnutá ho odsotila. Druhý útočník ju uderil do tváre a vytrhol jej z ruky kabelku, v ktorej mala mobilný telefón a osobné veci. Zo zranenia za bude liečiť 7 až 10 dní. (his)

Na **Pribinovej ulici** hliadka Mestskej polície zistila, že tu 3 dni parkuje francúzsky autobus, ktorého osádka odpadkami znečisťovala verejné priestranstvo. V spolupráci s pracovníkami francúzskeho veľvyslanectva bolo osádke vysvetlené, čoho sa dopúšťajú. Dostali pokutu s tým, že neporiadok po sebe odstránia. (mp)

NOVÉ MESTO

Na **Račianskej ulici** zadržala policajná hliadka troch zlodějov priamo pri krádeži. Najprv sa 30-ročný Štefan K. zo Senca, jeho 20-ročný brat a 22-ročná Ingrid I. z Bratislavy pokúšali odmontovať kolesá zo zaparkovanej Škody Favorit, ale keď sa v nej spustil alarm, od krádeže upustili a vyvychádzali si ďalšie auto, tentoraz VAZ. Na ňom už veľa škody narobiť nestihli.

Na **Tomášikovej ulici** v Obchodnom dome IKEA zadržali 53-ročnú Máriu P. z Banskej Bystrice, ktorá sa pokúšala odcudziť tovar za 6098 korún. Vyšetrotateľ ju obvinil z trestného činu krádeže.

Na **Junáckej ulici** pri garážach bol nájdený v otvorenom vozidle značky Audi na sedadle mŕtvy 25-ročný muž. Privolaný lekár pri obhliadke tela nenašiel stopy vonkajšieho násilia. Pripustil, že príčinou smrti mohla byť droga alebo iná toxická látka a nariadil súdnu pitvu. (his)

PETRŽALKA

Na **Tematínskej ulici** sa majiteľ bytu, ktorý sa vracal domov, priamo pri dverách stretol s nepozvaným hosťom, ktorý si od neho odnášal plné tašky. Privolaní policajti zistili, že 20-ročný Peter B. Petržalky chcel z bytu ukradnúť video, videokazety, koženú bundu, telefón a tri športové tašky, do ktorých si lup nabalil. Vyšetrotateľ ho obvinil z trestného činu krádeže.

Na **Bratskej ulici** prichytila policajná hliadka dvoch zlodějov rovno pri vykladaní tovaru cez rozbité dvere stánku PNS. Obaja muži - Štefan S. (ročník 1973) a Ladislav T. (1962) boli predvedení na policajné oddelenie v Petržalke. (his)

Prašná brána na Zámočnickej

Vamätnici histórie

Dom na Zámočnickej 11 dostal barokové priečelie v polovici 18. storočia. Jeho múry však pochádzajú zo stredoveku. Na jeho mieste bol pôvodne priechod pre obrancov na parkan mestského opevnenia. Po roku 1530 tam postavili novú baštu. Neskôr v nej malo mesto uloženú svoju zásobu pušného prachu, preto dostala meno PULVERTURM (Prášna veža). Majiteľ domu bol povinný kedykoľvek umožniť obrancom priechod k veži a hradbám.

V dome boli ešte v 50. rokoch zachované interiéry a detaily z 18. storočia, napríklad kuchyne so starobylými pecami. V bašte mal dielňu zámočník, posledný v tejto ulici. Potom, v 60. rokoch, sa však časť tohto i susedného domu zrútila. Pri rekonštrukcii obnovili fasády, ale interiéry celkom prestavali. Z bývalej zámočnickej dielne sa stala reštaurácia. V priestore za bránou domu je v stene zamurovaný kamenný kváder s vysekaným dátumom 1466.

Nevie sa, odkiaľ sa sem kameň dostal, ani či je na ňom vytesaný letopočet skutočne

z 15. storočia.

Štefan Holčík
FOTO - Vladimír Mišauer

Keď vás nechajú nažive - dákó už bude!

Chlapci z Dunajskej ulice

väčšinou - chválabo - „nichtschreiberei“. (Ale inak - samí vzácní jedinci.)

~ ~ ~

Na Dunajskú ulicu sme sa prisťahovali v roku 1945, po fronte. Bratislava bola „na rane“. Rok predtým bombardovali mesto Američania kvôli nemeckej Apolke. Potom prechádzali cez mesto smerom na Berlín sovietske „kaťušy“ (rýchlopalné rakety umiestnené na korbách nákladných áut). Náš rodinný dom pri Blumentálskom kostole dostal zásah a zhorel do tla. Počas bombardovania sme boli v pivnici pod domom. Keď stíchli sirény a nálet sa skončil, vyzerala Bratislava hrozne. Samá rozvalina, sem tam mŕtvolky - vyzeralo to tu prinajmenej ako v Libanone. Hrabali sme sa z pivnice v náhrom tichom májovom ráne. Dvere sa nedali pre obhorené trámy a sutinu otvoriť. Cez škáru vo dverách sme kričali do ulice o pomoc. Keďže sme boli echt Bratislavčania - trilinguálne:

„Pomoc!“ „Hilfe!“ „Segítség!“
Po tichej ranej ulici išli ruskí osloboditelia s automatmi. Kvitli čerešne. Keďže

Rusi začali kričať „HILFE!“ - mysleli si, že sme Nemci, vyhнали nás z pivnice a postavili s rukami za hlavou k múru. Nevie, kedy ste naposledy stáli s rukami za hlavou pri múre... nie je to bohvieaký pocit. Najmä, keď máte päť rokov. Našťastie mal otec v pivnici dvadsaťpäťlitrový súdok s tuzemským rumom. Nastala taká družba s Rusmi, že tí chudáci vytriezveli zrejme až niekde pred Berlínom. No nechali nás nažive. Tu v Európe ide v tomto storočí najmä o to. Keď vás nechajú nažive - dákó už bude! Najprv sme bývali chvíľu u tety na Zvolenskej ulici, ale keďže ďalšia teta si vzala bratislavského Nemca, veľkého cteľa Adolfa Hitlera, museli pred Rusmi utiecť. Zostal po nich na Dunajskej ulici prázdny byt, v ktorom zopár dní bývali Rusi s bárišňami. Keď aj Rusi byt vyprázdni, nastúpila moja mama s personálom na čistenie nového príbytku. Upratovali po Rusoch dva týždne. Vojaci nepoužívali záchod. Používali celý bytový priestor bez rozdielu. Mali sme však kde bývať! Rusi a Nemci boli preč - Dunajská ulica ožila džavotom hrajúcich sa detí.

(Pokračovanie nabaďice. Tiež bude veselé.)
Július Satinský

Bratislavské naj...

V BRATISLAVSKEJ TLAČIARNI Jána Michala Landerera bol vytlačný prvý slovenský román - René mládenca príhody a skúsenosti od Jozefa Ignáca Bajzu. Autor túto knihu vydal vlastným nákladom.

V OKTÓBRI 1851 sa v Bratislave stretli poprední zástupcovia bernolákovcov a štúrovcov, aby urobili dohodu o prijatí štúrovskeho spisovného jazyka v úprave hodžovsko-hattalovskej. Táto úprava sa kodifikovala v práci Martina Hattalu Krátka mluvnica slovenská, ktorá vyšla v Bratislave v roku 1852.

NAJSTARŠIA ZACHOVANÁ budova divadla v Bratislave je budova Slovenského národného divadla na Hviezdoslavovom námestí. Postavili ho v rokoch 1885-86 nákladom 340 tisíc zlatých.

PRVÉ STÁLE KINO v Bratislave bolo zriadené v roku 1905. Volalo sa Electrobioskop a prvé predstavenie sa konalo 5. septembra 1905.

PRVÝ KLAVÍR v Bratislave údajne vyrobil Jakub Kojanica okolo roku 1830. V roku 1840 výrobu klavírov v meste prevzala firma Werner.

PRVÉ TANEČNÉ SKLADBY slovenských autorov sa objavili v Bratislave na začiatku tridsiatych rokov. Boli to prevažne tangá, ktoré si získali značnú popularitu. Prvé slovenské tango „Nepovedz, dievčatko, nikomu“ napísal v roku 1932 Dušan Pálka.

PRVÁ DŽEZOVÁ SKUPINA na Slovensku bol Traditional Club a vznikla v roku 1961 v Bratislave.

PRVÝ ZLATÝ SLÁVIK z Bratislavy bol Miro Žbirka.

NAJVYŠŠOU KOSTOLNOU VEŽOU v Bratislave je 85 m vysoká veža Dómu sv. Martina.

PRVÉ DETSKÉ IHRISKO v Bratislave vybudovali v šesťdesiatych rokoch 19. storočia v Sade Janka Kráľa v Petržalke.

UNIKÁTNY KLOBÚK tróni na vrchole tympanónu Primaciálneho paláca nad kamenným erbom. Železný klobúk o priemere 180 cm váži 150 kg. (sk)

Sponienkový album

Dolná časť terajšej Zochovej ulice jestvovala už v stredoveku. Smerom hore bola však ulica slepá. Viedla k záhradám, ktoré sa rozprestierali pri opevnení mesta („palisády“). V dolnej časti ulice pôvodne žili chudobnejší remeselníci.

Od 17. storočia lemoval stranu ulice bližšie k hradu plný múr. Za ním bola záhrada s palácov grófa Pálffyho. V 19. storočí záhradu rozparcelovali. Na jej mieste postavili niekoľko škôl, pôrodnicu a sirotiniec.

Na fotografii uverejnenej v roku 1900 vidno kolmo na smer ulice stojacu bránu. Stála na mieste, kde sa teraz križuje Zochova ulica s Ulicou Podjavorinskej. Cez bohato mrežovanú bránu vidno ešte vtedy nízku a sporadickú zástavbu ulice a v diaľke Michalskú vežu. Tá je dnes skoro celkom zakrytá novostavbou.

Železnú bránu zhotovila firma Marton a synovia. Dnes sa nachádza v Kittsee v Rakúsku ako hlavná brána do areálu parku a kaštieľa, ktorý vtedy patrila grófovi Batthyányu a teraz v ňom sídli Etnografické múzeum. Na štíte brány je monogram BL: Batthyany Lajos.

Štefan Holčík

FOTO - archív a Vladimír Mišauer

Divadlá

OPERA A BALET SND

11. 9. - Carmen
12. 9. - Tosca
14. 9. - Don Quijote
16. 9. - Námesačná
17. 9. - Tosca
18. 9. - Deti Titanicu
19. 9. - Sila osudu
21. 9. - La Traviata
24. 9. - Rigoletto
25. 9. - Carmen
28. 9. - Tosca
29. 9. - Labutie jazero
30. 9. - Čarovná flauta

DPOH

11. a 12. 9. - Malá nočná hudba
13. 9. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
15. 9. - Ženský zákon
16. 9. - Zženadala
17. 9. - Ako sa vám páči
18. 9. - Divadelná komédia
19. 9. - Šesť postáv hľadá autora
20. 9. - Na skle maľované
22. 9. - Ženba
23. 9. - Čertice
24. 9. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
25. 9. - Ženský zákon
26. 9. - Chrobák v hlave
27. 9. - Na skle maľované
29. 9. - Zženadala
30. 9. - Višňový sad

MALÁ SCÉNA SND

11. 9. - Pozor na Leona!
12. 9. - Keď tancovala
13. 9. - Krehká rovnováha
15. 9. - Demokrati
16. 9. - Stratený list
17. 9. - Mastný hmiec
18. 9. - Demokrati
19. 9. - Marcus Aurélius pri Hrone
20. 9. - Sex noci svätajánskej
22. 9. - Úbohý vrah
23. 9. - S vylúčením verejnosti
24. 9. - Krehká rovnováha
25. 9. - Šialený deň
26. 9. - Vlastenci z mesta Yo
27. 9. - Sex noci svätajánskej
30. 9. - Pozor na Leona!

ASTORKA - KORZO '90

16. 9. - Matka
17. 9. - Meštiaci
18. 9. - Les
21. 9. - Výmena
22. 9. - Cyráno
27. 9. - Armagedon na Grbe
28. 9. - Výmena
30. 9. - Matka

Kina

TATRA: do 16.9. - 6 dní 7 nocí (USA), 17.-23.9. - Akty X (USA), 24.-30.9. - Atlantis (Fr.)

HVIEZDA: do 16.9. - Akty X (USA), 17.-30.9. - Godzilla (USA)

YMCA: do 23.9. - Akty X (USA), 24.-30.9. - Atlantis (USA)

MLADOST': do 16.9. - Knoflíkáři (ČR), 17.-30.9. - Pastí, pastí, pastičky (ČR)

OBZOR: do 16.9. - 6 dní 7 nocí (USA), 17.-23.9. - Big Lebowski (USA), 24.-30.9. - Pastí, pastí, pastičky (ČR)

CHARLIE CENTRUM: do 14. 9. Chobotnica (USA), do 23. 9. Pes Lump (USA), do 30. 9. Česká sóda (ČR)

ODBOJ: 12.-13.9. - Lov na myš (USA), 16.-17.9. - Smrtonosná zbraň 4 (USA), 18.-20.9. - Chobotnica (USA)

Slovenským predstaviteľom grófa Dracula číslo 1 je operný spevák František Ďuriač.

FOTO - Pavel Majer

Gróf Dracula v slovenskom šate

Po všeobecnom muzikálovom mŕtve v Bratislave sa v tejto divadelnej sezóne chystá na diváka hneď niekoľko muzikálových prevkapiení. K úspešne rozbehnutému Kráľovi Dávidovi na Novej scéne a hereckými hviezdami SND prepĺnenej Malej nočnej hudbe spreď prázdnin má ambície pridať sa komorný muzikál Mníšky dosiaľ záhadnej, neznámej agentúry Muzikál 2000, no a punc muzikálovému vreniu na bratislavských javiskách nepochybne dodá najznámejší a najobľúbenejší upír na svete - transylvánsky gróf Dracula.

Jeden z typických veľkovýpravných projektov Slováka „zbehnutého“ do Prahy Jozefa Bednárika prichádza od septembra do Bratislavy po mimoriadne úspešnom ťažení v Čechách a tvorcovia i organizátori slovenského „strihu“ Dracula sľubujú, že iný osud ho nemôže stihnúť ani tu. Dosť vysoko položená latka, keď uváži-

me, že v Čechách sa stal Dracula bezkonkurenčne najnavštevovanejším muzikáлом všetkých čias, (videl ho každý desiaty Čech!), soundtrack predstavenia raketo vyslal na prvé miesta hudobných rebríčkov hneď niekoľko singlov, a Prahu i menšie mestá republiky zaplavili „draculovské“ fan-kluby. Nehovoriac už o konkurencii, ktorú v týchto dňoch tvrdo skúšajúcim slovenským predstaviteľom pripravili hviezdy najligotavejšie: Lucie Bílá, Dan Hůlka, Jiří Korn, Iveta Bartošová či Leona Machálková. Prvé hlasy zo skúšok Veľkej sály bratislavského Istropolisu však potvrdzujú, že popri „nepreniknuteľnej“ hviezdnej zostave slovenskí upírski nováčikovia nemusia padať na kolena. Hlasovo, herecky i pohybovo na svojich českých kolegov po pár skúškach posledného „obrusovania“ môžu dosiahnuť okrem Katky Hasprovej, ktorá už má s Dracom skúsenosti z vy-

štúpení v Prahe, aj František Ďuriač a Marcel Palonder (slovenskí predstavitelia Dracula), mladé objavy Lucia Šorálová a Dagmar Rostand (predstaviťky Lorraine) či muzikálovo presný Ján Gallovič (ktorý kvôli Draculovi dokonca opustil dosky SND). Prvé predstavenia - slávnostná premiéra je 11. septembra - odspievajú a odtancujú ešte prevažne českí protagonisti, postupne sa k nim budú pridávať aj „pripravení“ Slováci. Usporiadatelia presné dátumy ich nástupov však veľmi nechcú konkretizovať, a selektovať tak predstaviťov na českých a slovenských, ale skôr na lepších a horších, čo definitívne určí až bratislavský divák. Už dnes sú vstupenky vypredané až do polovice októbra, ale usporiadatelia rátaajú, že Bratislava bude mať šancu hosťovať toto veľkolepé dielo do konca budúceho roka.

Alexandra Tinková

Na Uršulínskej ulici našli aj kultový objekt

STARÉ MESTO

Na nádvorí Mestského ústavu ochrany pamiatok na Uršulínskej ulici otvorili výstavu dokumentujúcu nálezy objavené pri archeologickom výskume Františkánskej záhrady.

V roku 1995 sa na ploche bývalého detského ihriska na Uršulínskej ulici uskutočnil záchranný archeologický výskum. Vyvolať ho zámer postaviť na tomto mieste štvorpodlažné podzemné garáže. Z historických správ vieme, že tu od 13. storočia až do roku 1948 bola kláštorná záhrada Rehole menších bratov františkánov. Z jej existencie sa výskumom podarilo objaviť tehlové základy záhradnej fontány zo 17. storočia. Z 13.-14. storočia pochádza nález odpadovej jamy s veľkým počtom rozbitých hlinených hrncov, pokrievok a mís, ale aj množstvo rybných šupín a kostí. Z obdobia počiatkov stredovekej Bratislavy (12. storočie) sa našlo šesť jednoduchých chlebových pecí. Pri vykopávkach bola objavená aj časť pohrebiska z druhej polovice 9. a začiatku 10. storočia, teda z obdobia Veľkej Moravy. Zvláštnosťou bol hrob asi 67-ročného muža v skrčenej polohe, ktorému chýbala stehenná a lýtková kosť. Z neskorej doby laténskej z 1. storočia pred Kr. pochádzajú pozemnice, hrnciarske pece, šachtovité a zásobnicové jamy. V blízkosti sa našla i strieborná minca - Biatoc.

Od smrti cisárovnej Sisi uplynulo 100 rokov

VIEDEŇ

Až do 16. februára 1999 potrvá výstava na počesť bavorskej princeznej Alžbety Rakúskej, manželky rakúskeho cisára Františka Jozefa I. pod názvom „Krása pre večnosť“. Koná sa v troch viedenských zámkoch, ktoré Sisi v minulosti skutočne obývala - Schönbrunn, Hofburg a Hermesvilla. Od smrti Sisi, ktorá bola v minulom storočí uctievaná ako jedna z najkrajších žien Európy, totiž tento rok uplynulo presne 100 rokov.

Mladá cisárovná strávila na zámku

v Schönbrunne väčšinu života s manželom Františkom. Výstava na tomto zámku umožňuje prostredníctvom obrazov a plastík, množstvom úžitkových predmetov cisárovnej nahliadnuť veľmi hlboko do života mladej Sisi, ktorá zo 144 schönbrunnských izieb obývala dvanásť. Hofburg bol oficiálnym sídlom cisárskeho páru, ale súčasne „zlátou kľetkou“ pre Sisi. Výstava v Hofburgu zachytáva verejnú činnosť Alžbety ako reprezentantky cisárskej rodiny. Ohnivka tzv. „Sisi reťaze“ dopĺňajú aj exponáty v cisárskej pokladnici v Hofburgu, diela umelecko-historické-

ho múzea, koče vo Wagenburgu a knižničné fondy národnej knižnice, či cisárska hrobka, kde odpočíva cisárovná Sisi. Hermesvillu uprednostňovala Sisi pred Hofburgom a označovala ju ako svoj „záмок snov“. Manžel jej tento poľovnícky zámoček vo Viedenskom lesíku, ďaleko od dvorného ceremonálu, daroval. Vstupné do Schönbrunnu je 90 šilingov, do Hofburgu 80 a do Hermesvilly 70 šilingov, kombinovaný lístok do všetkých troch zámkov stojí 175 šilingov. Výstavy sú otvorené denne okrem pondelka od 9.00 do 16.30.

(com)

Sam za kultúrou?

STARÉ MESTO

MKC Gaštanová 19

Kurzy pe deti: gitara, tai-chi chuan
Kurzy pre dospelých: gitara, joga, tai-chi chuan, kalantika, cvičenie pre ženy
Zápis: september 1998, tel.: 377-366

MKC Školská 14

Kurzy: kondično-relaxačné cvičenia, karate, kalantika, cvičenie pre ženy, cvičenie na chrbticu, joga, zdravotná joga, aerobic, cvičenie pre deti

Zápis: september 1998, tel.: 396-848

PKO, Nábr. arm. gen. L. Svobodu 3

14. 9. o 16.00 - Šachový turnaj dôchodcov
16. 9. o 16.00 - Biliardový turnaj pre návštevníkov
17. 9. o 17.30 - Astronomická oprednáška
19.-20. 9. - 8. Festival ezoteriky
23. a 28. 9. o 17.30 - Astronomická prednáška

PETRŽALKA

DK Zrkadlový háj, Rovnianskova 3

18. 9. o 19.00 - Večer autentického folklóru: Cífer

19. 9. o 17.00 - Hraj kapela, hraj: tentoraz súbor Veselka

22. 9. o 19.00 - Folkfórum, koncert skupiny Sklo

25. 9. o 18.00 - Ako išiel Gajdošík, Rajnoha a Jánošík do sveta, detské folklórne predstavenie

24. 9. o 20.00 - Dobre zvolená párty, hudobná projekcia a koncert v Klube za zrkadlom

26. 9. o 18.00 - Prebudenie, kresťanský večer

DK Lúky, Vígpašská 1

18. 9. o 18.00 - Festival hardrockových skupín

24. 9. o 19.00 - Cestovateľský klub

25. 9. o 19.00 - Rockové pódium, koncert skupiny The Maybe

DÚBRAVKA

DK Dúbravka, Saratovská 2/a

18. - 20. 9. - Dúbravské hody a stretnutie štyroch miest Dúbravka, Döbling, Šopron a Graz - tri dni plné zábavy a zaujímavých podujatí

26. 9. o 19.00 - Pobrežie, divadelné predstavenie pražských hercov

27. 9. o 16.00 - Ferdo Mravec, slovenská premiéra muzikálu v podaní Těšinského divadla z Českého Těšina

RUŽINOVO

Dom kultúry, Ružinovská 28

11. 9. o 19.00 - Bonzáčik, zábavný program s M. Pavelekovou

19. 9. o 12.00 - Ružinovský orech, 3. ročník súťaže psích križencov

21. 9. o 19.00 - Spolužiaci, verejná nahrávka zábavnej rozhlasovej relácie

24. a 30. 9. o 17.00 - Klub Alchemika, stretnutie záujemcov o ezoteriku

24. 9. o 19.00 - Scéna súčasného tanca, tanečné predstavenie

26. - 27. 9. - Ružinovské hody

VIEDEŇ

16. 9. o 19.30 - Depeche Mode, koncert britskej skupiny (Wiener Stadthalle)

20. 9. o 15.30 - London Symphony Orchestra, koncert z diel Mozarta a Brucknera (Muzikverein - Karlsplatz 6)

25. a 26. 9. od 8.00 do 18.00 - Burza/Detská burza (Neubaugasse)

26. 9. o 14.00 - Hallamasch '98, medzinárodná prehliadka kultúrnych podujatí (Mariahilfstrasse/Westbahnhof)

27. 9. o 9.15 - Wiener Sängerknaben: Haydn - Veľká orgánová omša (Hofburg - Schweizerhof)

Bratislavské
Noviny
najbližšie vyjdú 24. 9.